

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимите одитори
Финансов отчет

Универсален пенсионен фонд
„ЦКБ – Сила”

31 декември 2024 г.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимите одитори	-
Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица	1
Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица	2
Отчет за паричните потоци	3
Пояснения към финансовия отчет	4

ДОКЛАД
ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА УНИВЕРСАЛЕН
ПЕНСИОНЕН ФОНД „ЦКБ – СИЛА“ ПРЕЗ 2024 ГОД.

СЪДЪРЖАНИЕ:

A. ОСИГУРИТЕЛНА ДЕЙНОСТ	3
Б. ФИНАНСОВА И ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ	4
I. ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА.	4
II. ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ФОНДА.	5
III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА.	8
IV. ДОХОДНОСТ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА.	8
V. ОСНОВНИ РИСКОВЕ ЗА ФОНДА	9
Г. ПЕРСПЕКТИВИ И ЦЕЛИ.....	9

А. ОСИГУРИТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Общият брой на осигурените във Фонда лица към 31.12.2024 год. е 319 783 от които 2 839 лица осигурени по чл.127 ал.6 и ал.7 от КСО - партиди на пенсионери, което е с 3 277 души повече спрямо 31.12.2023 год., когато са били 316 506. От тях 55 861 са от подадени заявления, 132 482 са се прехвърлили от друг пенсионен фонд, а 131 440 са служебно разпределени.

За 1112 лица, подали заявления за участие в ЦКБ-СИЛА – УПФ, НАП е подал информация, че отговарят на условията, но все още не е преведена вноската. 4 105 лица са служебно разпределени, но също още не са получили вноската.

Новите осигурени лица през 2024 година с постъпили вноски по партидите са 28 918. От тях от подадени заявления са 1 194 осигурени, прехвърлени от друг фонд – 19 234, прехвърлили от ДФГУДПС – 89 лица, служебно разпределените – 8 401 души.

През годината са подадени 1 069 заявления за участие в УПФ. От тях одобрени са 806, от които за 10 лица все още не са постъпили вноски. Отказани от НАП са 238, а непотвърдени са 25 заявления.

Средният месечен размер на вноските през годината е 51.42 лв.

Поради старост или смърт на 772 осигурени лица или на техни наследници са изплатени еднократно натрупаните суми.

През 2024 г. 988 лица са променили осигуряването си от УПФ във фонд „Пенсии“ по реда на чл. 46 от КСО, 261 лица са прехвърлени към Фонда за изплащане на пожизнени пенсии и 1 419 лица са прехвърлени към Фонда за разсрочени плащания.

През годината в други универсални фондове, управлявани от други пенсионни дружества са се прехвърлили 23 387 осигурени лица.

№ по ред	ПОКАЗАТЕЛ	Брой
1.	ОСИГУРЕНИ ЛИЦА КЪМ 31.12.2024 ГОД.	319 783
2.	НОВООСИГУРЕНИ ЛИЦА ЗА ПЕРИОДА ОТ 01.01.2024 ГОД. ДО 31.12.2024 ГОД.	28 918
2.1.	НОВИ ОСИГУРЕНИ С ПОДАДЕНИ ЗАЯВЛЕНИЯ	1 194
2.2.	НОВИ ОСИГУРЕНИ ОТ СЛУЖЕБНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ	8 401
2.3.	ПРЕХВЪРЛЕНИ ОСИГУРЕНИ ЛИЦА ОТ ДРУГ ФОНД	19 234
2.4.	ПРЕХВЪРЛЕНИ ЛИЦА ОТ ДФГУДПС ПО ЧЛ.124А ОТ КСО	89
3.	ПОДАДЕНИ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2024 Г. 31.12.2024 Г.	1 069
3.1.	ОДОБРЕНИ НОВИ ЗАЯВЛЕНИЯ	806
3.2.	ОТКАЗАНИ НОВИ ЗАЯВЛЕНИЯ	238
3.3.	НОВИ ЗАЯВЛЕНИЯ С НЕЯСЕН СТАТУС	25
4.	ЕДНОКРАТНО ИЗПЛАТЕНИ ПРИ НАСТЪПИЛ ОСИГУРИТЕЛЕН СЛУЧАЙ	772
5.	ЗАКРИТИ ПАРТИДИ НА ЛИЦА ПРОМЕНИЛИ ОСИГУРЯВАНЕТО ПО ЧЛ. 4Б	988
6.	ПРЕХВЪРЛЕНИ КЪМ ФИПП	261
7.	ПРЕХВЪРЛЕНИ КЪМ ФРП	1 419
8.	ПРЕХВЪРЛЕНИ В ДРУГИ ФОНДОВЕ	23 387
№ по ред	ПОКАЗАТЕЛ	лв.
1.	СРЕДЕН РАЗМЕР ВНОСКА	51.42

Б. ФИНАНСОВА И ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ**І. ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА.**

Към 31.12.2024 год. постъпленията във фонда са в размер на 465 896 хил. лв. От тях 217 852 хил. лв. са постъпленията от осигурителни вноски. От други фондове са прехвърлени 129 562 хил. лв., а средствата на лицата възобновили осигуряването си в УПФ са в размер на 608 хил. лв. Прехвърлените средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ са 6 хил. Лв. Положителният доход от инвестиране на средства на пенсионния фонд е 117 868 хил. лв.

От фонда са изплатени средства, както следва: на други пенсионни фондове за лица, прехвърлени към тях – 115 407 хил. лв., променили осигуряването си по реда на чл.4б от КСО – 16 285 хил. лв., на наследници на починали осигурени лица – 4 359 хил. лв., еднократно плащане на осигурени лица преди придобиване право на допълнителна пожизнена пенсия – 1 061 хил. лв., изплатени средства еднократно или разсрочено на осигурени лица, придобили право на пенсия – 594 хил. лв. Прехвърлените средства към Фонд за изплащане на пожизнени пенсии са в размер на 6 007 хил. лв., а прехвърлените средства към Фонд за разсрочени плащания – 11 112 хил. лв. Начислените такси и удържки за Дружеството са 22 453 хил. лв., от тях: 8 169 хил. лв. от осигурителни вноски и 14 284 хил. лв. инвестиционна такса. Стойността на нетните активи към 31.12.2024 год. е 2 070 979 хил. лв. Увеличението спрямо 2023 год. е 288 618 хил. лв. или 16.19 %.

ДИНАМИКА В НЕТНАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ НА УПРАВЛЯВАНИЯ ОТ ДРУЖЕСТВОТО УНИВЕРСАЛЕН ПФ

№ по ред	Наименование	УПФ		
		2024	2023	Сравн. Сума
I	Нетни активи в началото на периода	1,782,361	1,508,204	274,157
II	Увеличения	465,896	432,772	33,124
1	Постъпления от осигурителни вноски	217,852	185,691	32,161
2	Прехвърлени средства от други пенсионни фондове	129,562	103,141	26,421
3	Средства на лица възобновили осигуряването си в УПФ по реда на чл.124а от КСО	608	511	97
4	Прехвърлени средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ	6	0	6
5	Доход от инвестиране на средства	117,868	143,428	-25,560
6	Преведени лихви от НАП	0	0	0
7	Други увеличения	0	1	-1
III	Намаления	177,278	158,615	-18,663
1	Изплатени пенсии	594	0	-594
2	Изплатени средства еднократно или разсрочено на осигурени лица, придобили право на пенсия	1,061	207	-854
3	Изтеглени средства от осигурени лица	0	711	711
4	Изплатени средства на наследници	4,359	3,265	-1,094
5	Прехвърлени средства на други пенсионни фондове	115,407	111,475	-3,932
6	Преведени средства на НОИ	0	0	0
7	Средства за държавния бюджет	0	0	0
8	Средства на лица променили осигуряването си по реда на чл.4б от КСО	16,285	12,403	-3,882
9	Прехвърлени средства към пенсионния резерв	0	0	0
10	Прехвърлени средства към ФИПП	6,007	3,849	-2,158
11	Прехвърлени средства към ФРП	11,112	7,551	-3,561
12	Отрицателен доход от инвестиране на средствата на пенсионния фонд	0	0	0
13	Изплатени такси на дружеството, в т.ч.	22,453	19,154	-3,299
13.1	- удържки от осигурителни вноски	8,169	6,965	-1,204
13.2	- инвестиционна такса	14,284	12,189	-2,095
13.3	- встъпителна такса	0	0	0
13.4	- други такси	0	0	0
IV	Нетни активи в края на периода	2,070,979	1,782,361	288,618

II. ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ФОНДА.

През 2024 година основната тема, която определяше поведението на световните капиталови пазари беше паричната политика на основните централни банки – Федералния резерв и Европейската централна банка. Инфлацията и в Европа и в САЩ се понижи и двете централни банки започнаха процес по понижаване на основните лихви.

Европейската централна банка през 2024 година понижи основната лихва на четири пъти, като общото намаление беше от 4.50% до 3.15%.

Федералния резерв през 2024 понижи лихвения процент Federal Funds Target Rate-Upper bound три пъти като общото намаление беше от 5,50% до 4,50%.

Енергийната криза през 2024 в Европа беше преодоляна. Основно инфлацията се отрази в областта на услугите.

Като цяло 2024 година за финансовите пазари премина изцяло под знака на възстановяването на основните индекси на капиталовите пазари. Възстановяването на основните индекси на капиталовите пазари беше придружено и от възстановяването на цените на дълговите ценни книжа.

- В Европа индексите на капиталовите пазари отбелязаха ръст през 2024 година.
- В Германия водещият индекс DAX - 40 приключи годината на ниво от 19,909.14 пункта с ръст от 18.85%.
- Във Франция основният индекс CAC - 40 приключи годината на ниво от 7355.37 пункта или спад от 2.49%.
- В Австрия основният индекс ATX приключи годината на ниво от 3663.01 пункта , с ръст от 6.64%.
- В Нидерландия основният индекс AEX приключи годината на ниво от 878.63 пункта , с ръст от 11.67%.
- В Белгия основният индекс BEL - 20 приключи годината на ниво от 4264.63 пункта , с ръст от 15.02%.
- Във Великобритания основният индекс FTSE 100 - UK приключи годината на ниво от 8,149.78 пункта с ръст от 5.39%.
- Индексът Euro STOXX50, включващ петдесетте компании „сини чипове“ в Европа отчете увеличение от 8.28% и завърши годината на ниво от 4895.98 пункта.

Водещите индекси в САЩ също отчетоха повишения, като S&P 500 завърши годината с повишение от 23.31% при ниво 5,881.63 пункта. В същия тренд се движеше и водещият DJIA, като достигна ниво от 42,544.22 пункта или увеличение от 12.88% спрямо предходната 2023 г. Технологичният индекс NASDAQ отчете ръст от 14.77%, достигайки 19,310.79 пункта.

В България индексите SOFIX и BGBX40 и отчетоха ръст със съответно 16.68% и 8.84%. Повишение отчетоха индексите BG REIT и BG TR 30 с ръст от съответно 12.80% и 8.03%.

ИНДЕКСИ: БЪЛГАРИЯ, ЕВРОПА И САЩ

Индекс	31.12.2024	29.12.2023	Изменение (%)
SOFIX	892.74	765.12	16.68%
BGBX 40	171.82	157.87	8.84%
BG REIT	214.66	190.30	12.80%
BG TR 30	863.62	799.44	8.03%

DAX 40 - Germany	19,909.14	16,751.64	18.85%
CAC 40- France	7,355.37	7,543.18	-2.49%
ATX-Austria	3,663.01	3,434.97	6.64%
AEX-Amsterdam	878.63	786.82	11.67%
BEL 20 - Belgium	4,264.53	3,707.77	15.02%
FTSE 100 -UK	8,149.78	7,733.24	5.39%
Euro STOXX50 Pr	4,895.98	4,521.44	8.28%
DJIA - USA	42,544.22	37,689.54	12.88%
SP 500 - USA	5,881.63	4,769.83	23.31%
NASDAQ - USA	19,310.79	16,825.93	14.77%

Общата пазарна капитализация на българския капиталов пазар в края на 2024 г. отбелязва ръст с 5.02% до 16.28 млрд. лв., спрямо предходната година. Броят на сделките на регулиран пазар за изминалата година е 77 350 и отбелязва ръст от 14.35% спрямо 2023 г. На 975 млн. лв. възлиза оборотът на БФБ-София, като това е с 24% по-висок спрямо 2023 година.

ПАЗАРНА КАПИТАЛИЗАЦИЯ (ЛВ.)

Основен пазар	Декември 2024	Декември 2023	Изменение (%)
Сегмент акции Premium	2,598,106,149	3,083,129,277	-15.73%
Сегмент акции Standard	8,854,372,955	7,745,938,385	14.31%
Сегмент за дружества със специална инвестиционна цел	1,298,130,481	1,191,177,074	8.98%
Алтернативен пазар			
Сегмент акции	2,870,906,837.00	2,628,119,831.97	9.24%
Сегмент за дружества със специална инвестиционна цел	387,571,167.99	416,210,591.91	-6.88%
Пазар за растеж beam	270,458,905.22	436,406,443.09	-38.03%
ОБЩО:	16,279,546,495	15,500,981,602	5.02%

През 2024 год. при инвестирането на средствата на Фонда, усилията ни бяха насочени към постигането на оптимално равнище на доходност от активите, при минимална до средна степен на риск. При инвестирането и съобразно Инвестиционната политика на Фонда се отчиташе влиянието на паричната политика на Европейската Централна Банка и Федералния Резерв на САЩ. Стремехът беше да се ограничи негативното влияние на геополитическия риск и инфлацията. В търсенето на инвестиционни възможности се ръководехме от принципите, залегнали в Кодекса за социално осигуряване, а именно надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация. Инвестициите бяха насочени както към ценни книжа търгувани на международните пазари, така и към ценни книжа на българския капиталов пазар, сделки с ДЦК, емитирани от Министерство на финансите, държави членки на Европейски съюз, държави посочени в наредба на Комисията и централните им банки, Европейската инвестиционна банка.

През годината не са правени инвестиции в **БАНКОВИ ДЕПОЗИТИ**.

В края на 2024 год. делът в **ДЦК и дългови ценни книжа**, издадени или гарантирани от държави членки, държави посочени в наредба на Комисията и централните им банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ е в размер на 35.36% от активите на Фонда.

През 2024 година БНБ проведе единнадесет аукциона на следните дати 15.04.2024г., 13.05.2024г., 27.05.2024г., 10.06.2024г., 24.06.2024г., 08.07.2024г., 22.07.2024г., 26.08.2024г. Бяха емитирани емисия № BG2030024116/15.04.2024 г. (три годишни лихвоносни съкровищни облигации) с падеж 17.04.2027 г. и

емисия № BG2040024213/15.05.2024 г. (шест годишни лихвоносни съкровищни облигации) с падеж 15.05.2030 г.

На международните финансови пазари Фонда търгува с дългови ценни книжа с различен падеж, в щатски долари и евро, издадени от Република България, Нидерландия, Република Албания, ЕЦБ и други.

Инвестициите общо в **КОРПОРАТИВНИ ОБЛИГАЦИИ**, емитирани както от български, така и от чужди емитенти са в размер на 20.40% от активите на Фонда. През годината участвахме в записването на обезпечени корпоративни облигации, за които в решението на общото събрание на акционерите и в предложението за сключване на облигационен заем е поето задължение да се иска приемане и те да бъдат приети за търговия на регулиран пазар в срок, не по-дълъг от 6 месеца от издаването им с емитенти Винпром Хасково АД, Кампус Пропърти Дивелъпмънт ЕАД, Нова Индустриална Компания АД, Северкооп Гъмза Холдинг АД, Адамант Кепитъл Мениджмънт ЕАД, Синергия Инвест Холдинг АД, Устрем Холдинг АД, Дивелъпмънт Асетс АД, Веграф Асет Мениджмънт АД, Рой Пропърти Фънд АДСИЦ, А.М.К. – Комерс АД, Био Агро Къмпани АД, Имо Пропърти Инвестмънтс София ЕАД, Кий Трейдинг АД, Ахилея АД.

Делът в **АКЦИИ – БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ**, включително акции на дружества със специална инвестиционна цел към края на отчетния период е в размер на 22.56% от активите на Фонда. През 2024 год. средствата на Фонда бяха инвестирани в първокласни Европейски и Американски акции с добра дивидентна доходност на компании от Германия, Швейцария и САЩ, като Apple INC, Volkswagen AG, Nestle SA.

Делът на **КИС И АЛТЕРНАТИВНИ ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ**, включително чужди е в размер на 14.13% от активите на Фонда.

Към края на 2024 год. инвестициите в **НЕДВИЖИМИ ИМОТИ** са в размер на 3.85% от активите на Фонда.

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА (ХИЛ. ЛВ.):

	Наименование на актива	УПФ					
		2024		2023		Разлика	
		Сума	%	Сума	%	Сума	%
1	Ценни книжа издадени или гарантирани от държавата	89,257	4.29	71,903	4.02	17,354	0.27
2	Акции	221,488	10.65	193,499	10.81	27,989	-0.16
3	Акции и дялове на КИС и АИФ	221,855	10.67	195,787	10.94	26,068	-0.27
4	Корпоративни облигации	313,396	15.07	226,250	12.64	87,146	2.43
5	Банкови депозити	0	0.00	0	0.00	0	0.00
6	Инвестиции в чужбина	1,077,049	51.78	950,658	53.11	126,391	-1.33
6.1	ЦК издадени или гарантирани от държави членки, централните им банки, държави посочени в наредба на КФН, от ЕЦ и/или ЕИБ	646,336	31.07	531,863	29.71	114,473	1.36
6.2	Акции	247,779	11.91	250,457	13.99	-2,678	-2.08
6.3	Акции и дялове на КИС и АИФ	72,023	3.46	63,644	3.56	8,379	-0.09
6.4	Корпоративни облигации	110,911	5.33	104,694	5.85	6,217	-0.52
7	Инвестиционни имоти	80,083	3.85	76,608	4.28	3,475	-0.43
8	Вземания	41,218	1.98	45,402	2.54	-4,184	-0.56
9	Парични средства по разплащателни сметки	35,841	1.72	29,849	1.67	5,992	0.06
	Общо	2,080,187	100.00	1,789,956	100.00	290,231	

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА.

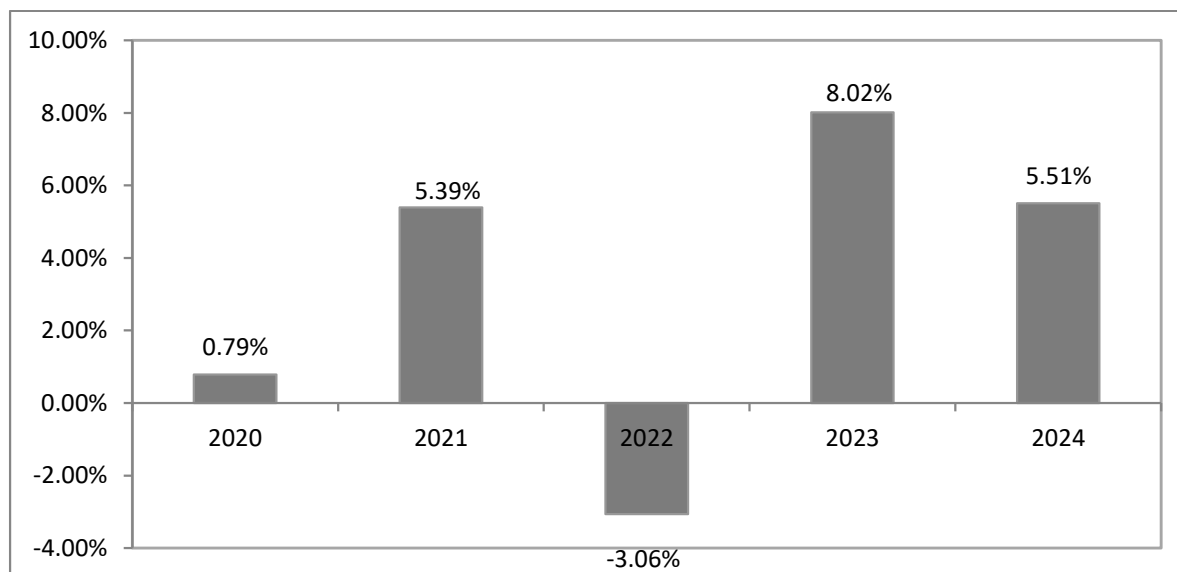
През отчетния период при инвестирането на средствата и управлението на портфейла на Фонда продължихме стриктно да спазваме нормативните изисквания на Кодекса за социално осигуряване.

IV. ДОХОДНОСТ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА.

Доходността от управление на активите на Фонда за пет годишен период 2020 - 2024 год. на годишна база е следната:

ФОНД	2020	2021	2022	2023	2024
УНИВЕРСАЛЕН ПФ	0.79%	5.39%	-3.06%	8.02%	5.51%

В. ОСНОВНИ РИСКОВЕ ЗА ФОНДА

Основните финансови рискове в дейността през 2024 год. бяха рисковете свързани с финансовите инструменти в които инвестираме активите на Фонда. Всички те в бяха повлияни от агресивната война на Русия срещу Украйна, инфлацията и паричната политика на основните централни банки – Федералния резерв и Европейската централна банка.

Като такива могат да бъдат посочени:

- пазарен риск- представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Притежаваните от Фонда финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозициите към пазарен риск се управляват в съответствие с утвърдените лимити, съобразени с изискванията на пенсионното законодателство.

- валутен риск- риск при сключването на сделки в чуждестранна валута. Валутният риск се измерва чрез количествено определяне на нетната експозиция към всяка валута различна от Лев и Евро като процент от нетните активи на Фонда.

- лихвен риск- дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Фонда спрямо промени в лихвените равнища.

- ценови риск- основният ценови риск, на който е изложен Фонда е свързан с инвестициите в капиталови ценни книжа.

- кредитен риск- При управление на кредитния риск ПОАД наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти. При наблюдението на рисковите експозиции се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти.

Детайлна информация за рисковете е оповестена в пояснение 16 към финансовия отчет Политика по управление на риска.

Г. ПЕРСПЕКТИВИ И ЦЕЛИ

Основна цел пред ръководството на ПОАД „ЦКБ - Сила“ АД през 2025 год. ще бъде запазване и увеличаване на пазарния дял на Фонда в контекста на променената конкурентна среда. Усилията ни при инвестиране на средствата на осигурените лица ще бъдат насочени към адекватно управление в зависимост от прогнозите за динамичен финансов пазар не само в България, а в световен аспект, с оглед постигането на умерена доходност при разумни нива на риска.

Изпълнителни директори на ПОАД „ЦКБ – Сила“ АД:

SAVA MARINOV
STOYNOV

Digitally signed by SAVA
MARINOV STOYNOV
Date: 2025.03.28 14:53:34
+02'00'

САВА СТОЙНОВ

GEORGE
TODOROV
TODOROV

Digitally signed by
GEORGE TODOROV
TODOROV
Date: 2025.03.28
15:27:19 +02'00'

ГЕОРГИ ТОДОРОВ

KIRIL
NIKOLOV
CHERVENKOV

Digitally signed
by KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV
Date: 2025.03.28
14:44:54 +02'00'

КИРИЛ ЧЕРВЕНКОВ

РСМ БГ ООД

Адрес за кореспонденция:
ул. Проф. Фритьоф Нансен 9, ет.7
1142 София, България
Т: +359 2 987 55 22
Т: +359 2 987 55 33
Е: office@rsmbg.bg
W: www.rsmbg.bg

Кроу България Одит ЕООД

бул. Ситняково № 48, ет. 7, офис 708,
1505 София
Т (+3592) 44 565 91
Е office@crowe.bg
W www.crowe.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на

ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД

Управляващо и представляващо дружество на

Универсален пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА“

Гр. София

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на **Универсален пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА“** („Фонда“), съдържащ отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2024 г., отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи съществена информация за счетоводната политика и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2024 г., неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с МСФО счетоводни стандарти, приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“.

Ние сме независими от Фонда и управляващото го дружество ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта (ЗНФОИСУ), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФОИСУ и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Оценка по справедлива стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	
Пояснения 6 Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, 13 Печалби от финансови активи, нетно, 16 Политика по управление на риска и 18 Определяне на справедлива стойност	
Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Към 31.12.2024 г. Фондът притежава финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата с балансова стойност в размер на 1,923,045 хил. лв. (31.12.2023 г. – 1,638,097 хил. лв.) Тези активи представляват 92% (2023 г. 92%) от общите активи на Фонда, поради това се определят като ключов фактор за резултатите от дейността на Фонда и размера на нетните му активи. При оценката на справедливата стойност на финансовите активи Фондът използва различни методи и прави предположения, които се основават на пазарните условия, съществуващи на всяка отчетна дата. Част от необходимите данни за оценките могат да бъдат получени сравнително лесно – като пазарни цени и лихвени проценти. Определянето на посочените справедливи стойности изисква прилагането на преценки по отношение на източниците за пазарни цени, идентифицирането на активен пазар, както и подходящо използвани методи и техники за оценяването им. Настоящата макроикономическа среда, която е резултат от съчетанието на последиците от геополитическите рискове, нестабилните нива на инфлация и лихвените проценти, влошен бизнес климат и несигурност по отношение на бъдещото развитие, поставя значителни предизвикателства при прогнозиране на очаквани показатели и параметри, използвани при определянето на справедливата стойност. Поради значимостта на горепосочените обстоятелства ние сметохме, че определянето на справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата е ключов одиторски въпрос.	По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до: - преглед, анализ и оценка на прилаганата счетоводна политика за последваща оценка и представяне на финансовите активи на Фонда от гледна точка на изискванията на МСФО и българското законодателство; - оценка на адекватността на политиките и процедурите, на дизайна и ефективността на внедрените ключови контроли, свързани с процеса на определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти; - проучващи запитвания, отправени към експертите на Фонда, относно свързаните процеси на оценяването и наблюдаемостта на външните данни, използвани от Фонда; - детайлен тест по същество на оценката на справедливата стойност на финансови активи към 31.12.2024 г. чрез получаването от независими източници на справедливи цени; - тест на ежедневните преценки до справедлива стойност на база извадка; - критичен преглед на активността на пазарите, които се използват като референтни за целите на оценките на финансовите активи на Фонда, чрез анализ на честотата и обема на извършваните транзакции и възможността ценовата информация да се предоставя на продължаваща база; критична оценка и анализ, с участието на експерти на одиторите на уместността на ключовите методи за оценка, включително направените предположения, приложени дисконтовите фактори, очакван ръст и други ключови показатели, използвани при определянето на справедливата стойност на финансови активи, за които няма котиран цени от активен пазар; - потвърждение на информацията за номиналната стойност на инвестициите към 31.12.2024 г. от трети страни; - оценка на адекватността на оповестяванията във финансовия отчет, включително оповестяванията на основните методи за оценка на финансовите активи и свързаните с тях предположения, преценки и допускания, спрямо изискванията на МСФО счетоводни стандарти, приети от ЕС.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД (Ръководството) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорност на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО счетоводни стандарти, приети от Европейския съюз (ЕС) и българското законодателство, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорния съвет и Одитния комитет на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД (Лицата, натоварени с общо управление), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такава съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществени констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФОИСУ, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- (а) информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет;
- (б) докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- „РСМ БГ“ ООД и „Кроу България Одит“ ЕООД са назначени за задължителни съвместни одитори на финансовия отчет на Фонда за годината, завършила на 31 декември 2024 г. от общото събрание на акционерите на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД, проведено на 27.06.2024 г., за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършила на 31 декември 2024 г. на Фонда представлява втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „РСМ БГ“ ООД и седми пълен непрекъснат ангажимент за „Кроу България Одит“ ЕООД.
- В подкрепа на съвместното одиторско мнение ние сме предоставили в раздел „Ключови одиторски въпроси“ описание на най-важните оценени рискове, обобщение на отговора на съвместните одитори и важни наблюдения във връзка с тези рискове, когато е целесъобразно.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас съвместно одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда и управляващото го дружество ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД.
- За периода, за който се отнася извършения от нас задължителен одит, освен одита, съвместните одитори са предоставили следните услуги на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД и управляваните от него фондове, които не са посочени в доклада за дейността или финансовия отчет на Фонда:

• ангажимент по изпълнение на договорни процедури съгласно изискванията Международен стандарт за свързани по съдържание услуги (МСССУ) 4400 (преработен) Ангажименти за договорени процедури за издаване на доклад на съвместните регистрирани одитори съгласно изискванията на чл. 187, ал. 3, т. 2 и чл. 252 от КСО относно съответствие на историческата финансова информация между годишните отчети за надзорни цели на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД и управляваните от него фондове, изготвени към и за годината, завършваща на 31 декември 2024 г. съгласно изискванията на Наредба № 63 и одитираните от нас годишни финансови отчети на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД и управляваните от него фондове, изготвени в съответствие със Закона за счетоводството и МСФО счетоводни стандарти, приети от ЕС, за годината, завършваща на 31 декември 2024 г.

• ангажимент по изпълнение на договорни процедури съгласно изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги (МСССУ) 4400 (преработен) Ангажименти за договорени процедури, по отношение на системата за управление на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД към 31.12.2024 г., за издаване на съвместен доклад на регистрираните одитори съгласно изискванията на чл. 187, ал. 3, т. 3 от КСО относно съответствието на системата за управление на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД с изискванията на КСО и актовете по прилагането му.

28.03.2025 г.

гр. София, България

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег.№173

д-р Мариана Михайлова
Управител

Mariana Petrova Mihaylova

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 17:49:59 +02'00'

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Mariana Petrova Mihaylova

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 17:08:48 +02'00'

Адрес за кореспонденция:
ул. Проф. Фритьоф Нансен 9, ет.7
1142 София, България

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег.№167

GYULYAY MYUMYUN RAHMAN

Гюляй Рахман
Управител

Digitally signed by GYULYAY MYUMYUN RAHMAN
Date: 2025.03.28 19:01:04 +02'00'

Даниела Григорова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Daniela Kancheva Grigorova

Digitally signed by Daniela Kancheva Grigorova
Date: 2025.03.28 18:18:33 +02'00'

бул. Ситняково № 48, ет. 7, офис 708
1505 София, България

Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица
към 31 декември

	Пояснение	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Активи			
Инвестиционни имоти	5	80 083	76 608
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	6	1 923 045	1 638 097
Вземания	7	41 218	45 402
Парични средства и парични еквиваленти	8	35 841	29 849
Общо активи		2 080 187	1 789 956
Пасиви			
Задължения за изплащане на осигурените лица		-	-
Задължения към свързани лица	12	1 342	1 676
Задължения, свързани с инвестиции	10	185	183
Задължения по превеждане на средства по чл. 46 от КСО		7 671	5 722
Други задължения		10	14
Общо пасиви		9 208	7 595
Нетни активи на разположение на осигурените лица	9	2 070 979	1 782 361

Финансовият отчет на страници от 1 до 50 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД и е подписан на 17 март 2025 г.

Димитър Моллов
Съставител

Dimitar Kanchev
Mollov

Digitally signed by Dimitar Kanchev Mollov
Date: 2025.03.28 14:22:58 +02'00'

SAVA
MARINOV
STOYNOV

Digitally signed by SAVA MARINOV STOYNOV
Date: 2025.03.28 14:54:06 +02'00'

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV

Digitally signed by KIRIL NIKOLOV CHERVENKOV
Date: 2025.03.28 14:48:49 +02'00'

Дата: 17.03.2025 г.

Кирил Червенков
Изпълнителен директор

Съгласно одиторски доклад:

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. № 173

Mariana Petrova
Mihaylova

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 17:50:19 +02'00'

д-р Мариана Михайлова
Управител

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Mariana Petrova
Mihaylova

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 17:09:22 +02'00'

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег. № 167

GYULYAY MYUMYUN
RAHMAN

Digitally signed by GYULYAY MYUMYUN RAHMAN
Date: 2025.03.28 18:58:42 +02'00'

Гюляй Рахман
Управител

Даниела Григорова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Daniela Kancheva
Grigорова

Digitally signed by Daniela Kancheva Grigорова
Date: 2025.03.28 18:19:45 +02'00'

Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Приходи от лихви	13	41 480	35 309
Приходи от дивиденди	13	11 494	13 624
Нетна печалба от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	13	46 433	94 831
Нетна печалба / (загуба) от валутна преоценка	13	16 687	(6 835)
Нетна (загуба) / печалба от сделки с финансови активи	13	(762)	1 649
Нетни приходи от инвестиционни имоти	5	2 638	4 594
(Разходи за) / Приходи от възстановена обезценка	7	(45)	256
Други разходи		(57)	-
Печалба от инвестиране на средствата на Фонда		117 868	143 428
Удръжки и такси от осигурителните вноски за управляващото дружество	11	(22 453)	(19 154)
Оперативен резултат		95 415	124 274
Вноски за осигурени лица и лихви от НАП	9	217 852	185 691
Прехвърлени средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ		6	-
Средства на лица, възобновили осигуряването си по чл. 124а от КСО	9	608	511
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	9	129 562	103 141
Прехвърлени средства от резерва на ПОД за гарантиране на brutния размер на вноските		-	1
Увеличения, свързани с осигурителни вноски		348 028	289 344
Изплатени суми по осигурителни договори	9	(6 014)	(4 183)
Преведени суми на лица, преминали в други пенсионни фондове или към схеми на ЕС	9	(115 407)	(111 475)
Средства на лица, променили осигуряването си по реда на чл. 4б от КСО	9	(16 285)	(12 403)
Прехвърлени средства към ФИПП за изплащане на пожизнени пенсии		(6 004)	(3 830)
Прехвърлени средства към ФИПП на осигурени лица без наследници		(3)	(19)
Прехвърлени средства към ФРП за извършване на разсрочени плащания		(11 112)	(7 551)
Намаления, свързани с осигурителни вноски		(154 825)	(139 461)
Изменение в нетните активи на разположение на осигурените лица		288 618	274 157
Нетни активи на разположение на осигурените лица в началото на годината	9	1 782 361	1 508 204
Нетни активи на разположение на осигурените лица в края на годината	9	2 070 979	1 782 361

Финансовият отчет на страници от 1 до 50 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД и е подписан на 17 март 2025 г.

Димитър Моллов
Съставител
Дата: 17.03.2025 г.

Digitally signed by
Dimitar Kanchev
Mollov
Date: 2025.03.28
14:23:23 +02'00'

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

SAVA
MARINOV
STOYNOV

Digitally signed by
SAVA MARINOV
STOYNOV
Date: 2025.03.28
14:54:29 +02'00'

Кирил Червенков
Изпълнителен директор

KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV

Digitally signed by
KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV
Date: 2025.03.28
14:49:33 +02'00'

Съгласно одиторски доклад:

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. № 173

Mariana Petrova
Mihaylova
Digitally signed by
Mariana Petrova
Mihaylova
Date: 2025.03.28
17:50:35 +02'00'

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег. № 167

GYULYAY MYUMYUN
RAHMAN
Digitally signed by
GYULYAY MYUMYUN
RAHMAN
Date: 2025.03.28
18:59:21 +02'00'

д-р Мариана Михайлова
Управител

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Mariana Petrova
Mihaylova
Digitally signed by
Mariana Petrova
Mihaylova
Date: 2025.03.28
17:09:51 +02'00'

Гюляй Рахман
Управител

Даниела Григорова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Daniela Kancheva
Grigorova
Digitally signed by
Daniela Kancheva
Grigorova
Date: 2025.03.28
18:20:33 +02'00'

Поясненията на страници от 4 до 50 представляват неразделна част от финансовия отчет.

Отчет за паричните потоци
За годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Оперативна дейност			
Постъпления, свързани с осигурени лица	9	217 852	185 688
Плащания, свързани с осигурени лица	9	(6 014)	(4 183)
Плащания към Фонда за изплащане на пожизнени пенсии	9	(6 007)	(3 849)
Плащания към Фонда за разсрочени плащания	9	(11 112)	(7 551)
Платени такси и други удръжки на управляващото дружество		(22 795)	(18 444)
Постъпления на средства за осигурени лица прехвърлени от други пенсионни фондове		37 169	25 502
Плащания на средства за осигурени лица прехвърлени към други пенсионни фондове		(23 014)	(33 836)
Постъпления, свързани с лица, прехвърлили средствата си от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ		6	-
Постъпления, свързани с лица, възобновили осигуряването си по реда на КСО		608	511
Плащания, свързани с лица, променили осигуряването си по реда на КСО		(14 336)	(11 001)
Постъпления от резерв за гарантиране на brutните вноски в дружество		-	1
Други парични потоци за оперативна дейност, нетно		(172)	(248)
Получени лихви и дивиденди		56 624	43 655
Плащания по лихви		-	(33)
Придобиване на финансови активи		(517 088)	(322 571)
Постъпления от продажба на финансови активи		294 625	134 638
Плащания, свързани с инвестиционни имоти		(2 839)	(1 049)
Постъпления, свързани с инвестиционни имоти		2 018	2 067
Нетен паричен поток от оперативна дейност		5 525	(10 703)
Печалба/ (Загуба) от валутна преоценка на парични средства		467	(74)
Нетно увеличение / (намаление) на парични средства и парични еквиваленти		5 992	(10 777)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	8	29 849	40 626
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	8	35 841	29 849

Финансовият отчет на страници от 1 до 50 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-Сила” АД и е подписан на 17 март 2025 г.

Димитър Моллов
Съставител

Dimitar Kanchev Mollov
Digitally signed by Dimitar Kanchev Mollov
Date: 2025.03.28 14:23:39 +02'00'

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

SAVA
MARINOV
STOYNOV

Digitally signed by SAVA MARINOV STOYNOV
Date: 2025.03.28 14:54:50 +02'00'

Дата: 17.03.2025 г.

Кирил Червенков
Изпълнителен директор

KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV

Digitally signed by KIRIL NIKOLOV CHERVENKOV
Date: 2025.03.28 14:51:48 +02'00'

Съгласно одиторски доклад:

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. № 173

Д-р Мариана Михайлова
Управител

Mariana Petrova Mihaylova
Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 17:50:52 +02'00'

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег. № 167

Гюляй Рахман
Управител

GYULYAY MYUMYUN
RAHMAN
Digitally signed by GYULYAY MYUMYUN RAHMAN
Date: 2025.03.28 19:00:01 +02'00'

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Mariana Petrova Mihaylova
Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 17:10:17 +02'00'

Даниела Григорова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Daniela Kancheva Grigorova
Digitally signed by Daniela Kancheva Grigorova
Date: 2025.03.28 18:21:14 +02'00'

Поясненията на страници от 4 до 50 представляват неразделна част от финансовия отчет.

Пояснения към финансовия отчет

1. Обща информация

Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” (Фондът) е регистриран по ф.д. № 1820/2001 при Софийски градски съд и е с БУЛСТАТ 130480645.

Фондът е самостоятелно юридическо лице, което се управлява от ПОАД „ЦКБ – Сила” АД (Дружеството) с ЕИК 825240908 и адрес на управление гр. София, бул. Цариградско шосе № 87. Фондът се представлява при взаимоотношенията си с трети лица заедно от г-н Сава Стойнов и г-н Георги Тодоров или от г-н Сава Стойнов и г-н Кирил Червенков, представляващи ПОАД „ЦКБ – Сила” АД.

Управителният съвет на ПОАД „ЦКБ – Сила” АД е в състав:
Сава Маринов Стойнов
Кирил Николов Червенков
Георги Тодоров Тодоров
Александър Богомилов Величков

Надзорният съвет на ПОАД „ЦКБ – Сила” АД е в състав:
„ЦКБ ГРУП” ЕАД
Александър Димитров Керезов
Николай Димитров Борисов

Държавната агенция за осигурителен надзор (ДАОН) е дала съгласие № 7/12 февруари 2001 г. за вписване на Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” в съда.

Фондът е създаден за неопределен срок.

Фондът не отговаря с активите си за задълженията и за загубите на Дружеството, което го управлява и представлява. Фондът няма служители.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (КСО), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Осигуряването в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” дава правото на лична допълнителна пожизнена пенсия за старост, която се получава отделно и независимо от пенсията от Държавно обществено осигуряване по Част първа на Кодекса за социално осигуряване и от допълнителната доброволна пенсия по реда на Част Втора, дял Втори от КСО.

Осигуряването във Фонда се извършва за лица родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени при условията и по реда на част първа от КСО.

Основният принцип, по който се извършва осигуряването е капиталопокривен, на база на дефинирани осигурителни вноски.

Осигурителни и пенсионни договори

Осигуряването за лична допълнителна пожизнена пенсия за старост се извършва въз основа на договор, сключен между Дружеството и осигурените лица за участие във Фонда – при избор на УПФ от осигуреното лице, в резултат на служебно разпределение, осъществено от НАП, както и при възобновяване на осигуряването в УПФ на лица при условията на чл. 124а от КСО или от прехвърляне на средства на лица от схеми на ЕС, ЕЦБ или на ЕИБ.

Право на придобиване на лична допълнителна пенсия за старост от универсален пенсионен фонд възниква, когато лицето навърши възрастта, посочена в чл. 68, ал. 1 от КСО. Лицето придобива правото на допълнителна пенсия за старост и до една година преди навършване на възрастта му за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО, при условие че натрупаните средства по индивидуалната му партида позволяват отпускане на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- допълнителна пожизнена пенсия за старост, чийто размер не може да бъде по-малък от 15 на сто от минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО към датата на определянето му;
- разсрочено плащане на средствата при придобиване право на допълнителна пенсия за старост, ако средствата по индивидуалната им партида не достигат за отпускане на допълнителна пожизнена пенсия за старост;
- еднократно плащане на средствата при придобиване на право на допълнителна пенсия за старост, ако средствата им по индивидуалната партида са по-малко от трикратния размер на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО;
- еднократно изплащане до 50% от средствата, натрупани по индивидуалната партида при трайно намалена работоспособност над 89.99 на сто;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследниците на починало осигурено лице и на пенсионер на Фонда.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се определя на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида, а ако те са по-малко от brutния размер на преведените за лицето осигурителни вноски, пенсията се определя от средствата по партидата на лицето, допълнени до brutния размер на осигурителните вноски;
- таблицата за смъртност и средна продължителност на предстоящия живот, публикувана от Националния статистически институт;
- технически лихвен процент.

Техническият лихвен процент се определя и изменя от Управителния съвет на Дружеството и се одобрява от Комисията за финансов надзор.

Видовете пожизнени пенсии, които се отпускат от Дружеството, са:

1. пожизнена пенсия без допълнителни условия;
2. пожизнена пенсия с период на гарантирано изплащане;
3. пожизнена пенсия, включваща разсроченото изплащане на част от средствата до навършване на избрана от пенсионера възраст.

Периодът на гарантираното изплащане на пенсията по т.2 може да бъде от две до десет години в зависимост от избора на осигуреното лице.

Срокът и размерът на разсроченото плащане, и размерът на пожизнената пенсия по т.3, се определят в зависимост от избора на осигуреното лице.

Пожизнените пенсии се изплащат от Фонда за изплащане на пожизнени пенсии.

Разсрочените плащания на лицата, на които не е отпусната допълнителна пожизнена пенсия за старост, се изплащат от Фонда за разсрочени плащания.

Двата фонда се представляват и управляват от Дружеството.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при прехвърляне на средствата в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионно осигурително дружество, на осигурено лице, подписало действителен договор за осигуряване в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, и за което процедурата за промяна на участие не е прекратена.
- при еднократен избор от осигуреното лице по реда на чл. 46 от КСО да промени осигуряването си от Фонда във фонд „Пенсии” на ДОО, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69”, не по-късно от 5 години преди възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО и ако не му е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им е определен в Кодекса за социално осигуряване като процент от осигурителния доход, за 2024 г. те са 5 на сто от дохода на осигуреното лице, като сумата се разпределя 56% за сметка на осигурителя и 44% за сметка на осигуреното лице.

Доходността от инвестирането на активите на Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” за периода 30.12.2022г. - 31.12.2024 г. е 6.76 % на годишна база (по данни на КФН).

Основни данни за УПФ „ЦКБ – Сила” за 2024 г. `000 лв.

Постъпили вноски през периода	217 852
Прехвърлени средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ	6
Средства на лица възобновили осигуряването си в УПФ по реда на чл. 124а от КСО	608
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	129 562
Удържани такси и комисионни	22 453
Доход за разпределение	117 868
Всичко активи	2 080 187
Задължения към осигурените лица (дългосрочни)	2 052 229
Резерв за гарантиране на минимална доходност	18 750

2. Основа за изготвяне на финансовите отчети

2.1. Приложими стандарти

Финансовият отчет на Фонда е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО счетоводни стандарти), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО счетоводни стандарти, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България,

терминът „МСФО счетоводни стандарти, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

При изготвянето на финансовия отчет на Фонда е приложен специалният стандарт МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване“ (МСС 26), съдържащ специфичните изисквания относно финансовите отчети на пенсионните фондове. Всички останали стандарти се прилагат при изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд в степента, в която не са заменени от изискванията на МСС 26.

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на финансовите активи, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата и инвестиционните имоти, които са представени по справедлива стойност.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Фонда Ръководството очаква, че Фондът има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

2.3. Сравнителни данни

Фондът представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Фонда. Всички суми (включително сравнителната информация за 2023 г.) са представени в хиляди лева ('000 лв.), освен ако не е посочено друго.

2.5. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в приложенията по оценка на финансови инструменти.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Първоначално прилагане на нови стандарти и изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период и няма съществен ефект от първоначалното им прилагане:

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Нетекущи пасиви, обвързани с финансови показатели, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Изменения в МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Споразумения за финансиране на доставчици, в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС

Новите стандарти изменения и разяснения към МСФО нямат съществен ефект върху финансовите отчети на Фонда.

3.2. Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС и които все още не са влезли в сила

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС, не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост, в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС

Измененията в МСС 21 включват:

- уточняване кога една валута може да бъде обменена в друга валута и кога не - една валута може да бъде обменена, когато предприятието е в състояние да обмени тази валута за другата валута чрез пазари или механизми за обмен, които създават изпълними права и задължения без неоправдано забавяне към датата на оценяване и за определена цел; една валута не може да бъде обменена в друга валута, ако предприятието може да получи само незначителна сума от другата валута;
- изискване как предприятието да определи обменния курс, който се прилага, когато дадена валута не може да бъде обменена - когато дадена валута не може да бъде обменена към датата на оценяване, предприятието оценява спот обменния курс като курс, който би се приложил при редовна сделка между пазарни участници към датата на оценяване и който би отразил вярно преобладаващите икономически условия.
- изискване за оповестяване на допълнителна информация, когато валутата не е конвертируема - когато валутата не е конвертируема, предприятието оповестява информация, която би позволила на потребителите на неговите финансови отчети да преценят как липсата на конвертируемост на валутата влияе или се очаква да повлияе на неговите финансови резултати, финансово състояние и парични потоци.

Изменения на МСФО 9 и МСФО 7 относно класификацията и оценяването на финансовите инструменти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2026 г., все още неприети от ЕС). На 30 май 2024 г. СМСС издаде целеви

изменения на МСФО 9 и МСФО 7, за да отговори на неотдавнашните въпроси, възникнали на практика, и да включи нови изисквания не само за финансовите институции, но и за корпоративните субекти. Тези изменения:

- изясняване на датата на признаване и отписване на някои финансови активи и пасиви, с ново изключение за някои финансови задължения, уредени чрез система за електронни парични преводи;
- изясняват и добавят допълнителни насоки за оценка дали даден финансов актив отговаря на критерия за плащане единствено на главница и лихва;
- добавя изисквания за нови оповестявания за определени инструменти с договорни условия, които могат да променят паричните потоци (като например някои финансови инструменти с характеристики, свързани с постигането на екологични, социални и управленски цели); и
- актуализиране на оповестяванията за инструменти на собствения капитал, определени по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход.

МСФО 19 Дъщерни дружества без публична отчетност: Оповестявания (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2027 г., неприет от ЕС). Издаден през месец май 2024 г., МСФО 19 позволява на някои допустими дъщерни дружества на предприятия майки, които отчитат по счетоводните стандарти по МСФО, да прилагат намалени изисквания за оповестяване.

Фондът очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда в периода на първоначалното им прилагане.

МСФО 18 Представяне и оповестяване във финансовите отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2027 г., неприет от ЕС). МСФО 18 ще замени МСС 1 *Представяне на финансови отчети*, като ще въведе нови изисквания, които ще помогнат за постигане на съпоставимост на финансовите резултати на подобни предприятия и ще предоставят по-подходяща информация и прозрачност на потребителите. Въпреки че МСФО 18 няма да повлияе на признаването или оценяването на статиите във финансовите отчети, неговото въздействие се очаква да е в степен, до която не се заменя от изискванията на МСС 26.

В момента ръководството оценява подробните последици от прилагането на новия стандарт върху финансовите отчети на Фонда. От извършената предварителна оценка не бяха установени потенциални въздействия.

Фондът ще прилага новия МСФО 18 от задължителната му дата на влизане в сила 1 януари 2027 г. Изисква се прилагане със задна дата, така че сравнителната информация за финансовата година, приключваща на 31 декември 2026 г., ще бъде преизчислена в съответствие с МСФО 18.

4. Съществена информация за счетоводните политики

4.1. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните

позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.2. Отчитане по сегменти

Фондът развива дейност само в един икономически сектор поради правните ограничения и целта, за която е създаден. Поради тези причини няма да бъде показана информация за различни сегменти.

4.3. Приходи

Основните приходи на Фонда са от инвестиции, включващи преоценка на ценни книжа и инвестиционни имоти, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа и инвестиционни имоти, лихви от банкови влогове, депозити и лихвоносни ценни книжа, получени дивиденди.

Приходите от дивиденди се признават в печалбата или загубата в момента на възникване на правото за получаване на дивидента.

Приходите от лихви се начисляват текущо пропорционално на времевата база и чрез прилагане на метода на ефективната лихва за всички лихвоносни финансови активи.

Разликите от промените в оценката на финансовите инструменти спрямо пазарната им цена, се отчитат като текущ приход или разход от преоценки на финансови активи, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Разликата между отчетната стойност и продажната цена на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата, при сделки с тях, се признават като текущи приходи или разходи от операции с инвестиции.

4.4. Разходи

Разходи се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица към датата на тяхното възникване.

4.5. Инвестиционни имоти

Фондът отчита като инвестиционни имоти земя и сгради, държани с цел отдаване под наем при условия на оперативен лизинг или за увеличаване на стойността на имота, или и за двете, в съответствие с МСС 40 Инвестиционни имоти.

Инвестиционните имоти се признават като актив във финансовия отчет на Фонда само при условие, че са изпълнени следните две изисквания:

- вероятно е да бъдат получени бъдещи икономически изгоди от инвестиционните имоти;
- стойността на инвестиционните имоти може надеждно да бъде оценена.

Признаването се извършва обичайно от момента, в който всички ползи и рискове, свързани с актива са прехвърлени към Фонда.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, включително разходите по сделката – например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката. Текущите разходи, свързани с обслужването на актива не се включват в отчетната стойност, а се отчитат като преки разходи за инвестиционни имоти в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти, се отчитат като се използва моделът на справедливата стойност. Инвестиционните имоти се преоценяват на тримесечна база и се включват в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители

с професионална квалификация и значителен професионален опит подходящи за характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Промени в справедливата стойност на инвестиционните имоти или стойността на продажбата на инвестиционния имот се отразява на реда „Нетни приходи от инвестиционни имоти ” в Отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовите отчети на Фонда, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Фондът да получи бъдещи икономически изгоди, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Фондът отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхната продажба. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или продажбата им, се признават в Отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и се определят като разлика между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива. Приходите от наеми от инвестиционни имоти се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица в периода, за който се отнасят, независимо от начина на плащане.

4.6. Финансови инструменти

4.6.1. Финансови активи

Притежаваните от Фонда финансови активи включват следните категории: портфейл от финансови активи, който отговаря на дефиницията за държан за търгуване, не се държи нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи и кредити и вземания (включващи и паричните средства и паричните еквиваленти).

Класификация

Класификацията е в зависимост от същността и целите на финансовите активи към датата на първоначалното им признаване в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица и включва следните категории:

Кредити и вземания, отчетени по амортизирана стойност

Кредитите и вземанията, притежавани от Фонда, са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар.

Финансови активи, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба

Средствата на Фонда се инвестират при спазване принципите за постигане на максимална доходност, ликвидност и диверсификация на финансовите активи съгласно изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителното дружество. Те включват инвестиции в държавни ценни книжа, корпоративни ценни книжа, акции и други. Тези инвестиционни цели определят класификацията на финансовите активи във Фонда като финансови активи, които са управлявани и чиито резултати се оценяват на база справедлива стойност, не се държат нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. При управлението на Фонда, Дружеството се ръководи от информацията относно справедливата стойност на финансовите активи и използва тази информация, за да оцени резултатите на финансовите активи и да взема инвестиционни решения.

Признаване и оценяване

Финансови активи, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба

Фондът признава финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба на датата на уреждане. От този момент Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата им стойност в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба се отчитат по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица при възникването им. Последващата оценка на тези инструменти е по справедлива стойност.

Кредити и вземания, отчетени по амортизирана стойност

Кредити и вземания се признават по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване, към която се прибавят или съответно приспадат разходите пряко свързани с осъществяване на сделката.

След първоначалното им признаване, кредитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП.

Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като самостоятелен показател – разходи за обезценка. В края на всеки отчетен период Фондът признава коректив за загуби за очаквани кредитни загуби от вземанията и парични средства и парични еквиваленти. В края на всеки отчетен период Фондът актуализира оценката на изменението в кредитния риск на съответния финансов инструмент. Фондът оценява загубата от обезценка за финансовия инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. Ако кредитният риск на финансовия инструмент не е значително увеличен от първоначалното признаване, Фондът оценява загубата от обезценка за дадения финансов инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

При оценката за определяне на значително увеличение на кредитния риск Фондът отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Фондът сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Фондът разглежда както количествена, така и качествена информация, която е разумна и подкрепяща, включително исторически опит и информация за бъдещо развитие. Следната информация се взема предвид при оценката дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване:

- съществуващо или очаквано значително влошаване на външния (ако е наличен) или вътрешния кредитен рейтинг на финансовия инструмент;

- значимо влошаване на външните пазарни индикатори за кредитен риск за дадения финансов инструмент, например значително увеличение на кредитния спред, цените на суап за кредитно неизпълнение за длъжника или продължителността на времето или степента, до която справедливата стойност на финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност;
- съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в бизнес, финансови или икономически условия, които се очаква да причинят значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си;
- съществуващо или очаквано значително влошаване на оперативните резултати на длъжника;
- значителни увеличения на кредитния риск по отношение на други финансови инструменти на същия длъжник;
- актуална или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на длъжника, което води до значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си по дълга.

Независимо от резултата от горната оценка, Фондът приема, че кредитният риск по даден финансов актив се е увеличил значително от първоначалното признаване, когато договорните плащания са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Фондът не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

Фондът редовно следи за ефективността на използваните критерии при определянето дали има значително увеличение на кредитния риск и ги преразглежда, за да подсигури, че критериите са в състояние да идентифицират значително увеличение на кредитния риск преди сумата да стане просрочена.

Фондът счита следните обстоятелства за настъпване на неизпълнение за целите на управление на вътрешния кредитен риск:

- нарушение на финансовите условия от страна на длъжника; или
- информацията, разработена вътрешно или получена от външни източници, показва, че е малко вероятно длъжникът да плати на кредиторите, включително на Фонда, изцяло (без да се отчитат обезпеченията, държани от Фонда).

Независимо от горния анализ, Фондът счита, че е настъпило неизпълнение, когато даден финансов актив е с над 90 дни просрочие, освен ако Фондът има разумна и подкрепяща информация, за да докаже, че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития оказват негативно въздействие върху оценката на бъдещите парични потоци от този финансов актив. Доказателство, че даден финансов актив е с кредитна обезценка, включва наблюдаеми данни за следните събития:

- а) значителни финансови затруднения на емитента или длъжника;
- б) нарушение на договора, като неизпълнение или събитие на просрочие;
- в) кредиторът(ите) на длъжника, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на длъжника, предоставя на длъжника отстъпка (и), която кредиторът(ите) не би предоставил в противен случай;
- г) става вероятно длъжникът да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация; или

д) изчезването на активен пазар за този финансов актив поради финансови затруднения.

Измерването на очакваните кредитни загуби е функция от вероятността за неизпълнение, загубата при неизпълнение (т.е. размера на загубата при неизпълнение) и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещото развитие, както е описано по-горе. Експозицията при неизпълнение за финансовите активи, се състои от брутната балансова стойност на активите към датата на отчетния период.

За финансовите активи очакваната кредитна загуба се оценява като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Фонда в съответствие с договора и всички парични потоци, които Фондът очаква да получи, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Фондът признава печалба или загуба от обезценка в отчета за промените в нетните активи за всички финансови инструменти със съответстваща корекция на тяхната балансова стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица.

Отписване

Фондът отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва част или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фондът нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, той отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Фондът отписва определени инвестиционни ценни книжа, когато бъдат определени като несъбираеми - например, когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидирен или е влязъл в производство по несъстоятелност. Отписаните финансови активи все още могат да бъдат обект на дейности по принудително изпълнение съгласно процедурите за възстановяване на Фонда, като се вземат предвид правните консултации, когато е уместно. Всички възстановени суми се отчитат в печалбата или загубата.

4.6.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения към Дружеството, управляващо Фонда, задължения по репо сделки и задължения, свързани с инвестиции.

Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност. Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

4.6.3. Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Фондът задължително има достъп.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фондът установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

4.6.4. Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови инструменти отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица на ежедневна база.

Основните използвани методи за преоценка са посочени по-долу, в зависимост от типа на инструмента:

Акции и права, приети за търговия на регулиран пазар

Последваща оценка на акции, търгувани на регулиран пазар в държава членка, съответно на официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, които са включени в основен индекс на съответния пазар, се извършва по:

- цена на затваряне на този пазар за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация на финансови инструменти;
- последна цена „купува“ за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация на финансови инструменти, ако не може да се определи цена по предходната разпоредба.

Последваща оценка на акции, търгувани на регулиран пазар в държава членка, съответно на официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, извън посочените в предходната разпоредба, се извършва по по-ниската цена от:

- обявената на този пазар цена на затваряне за предходния работен ден, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец;
- последна цена "купува" за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец.

При невъзможност да се приложи начинът за оценка по предходните две разпоредби, последващата оценка на акции се извършва по един от следните методи и модели:

1. метод на пазарните множители на дружества аналози чрез използване на модела на пазарните множители на дружество аналог;
2. метод на нетната балансова стойност на активите чрез използване на модела на нетната балансова стойност на активите; Следва да се разграничи това от пазарна оценка на активите. Данните се изчисляват от последните публикувани финансови отчети на Дружествата без допълнителни корекции в стойността на позициите от отчета;
3. метод на дисконтираните парични потоци чрез използване на:
 - а) модела на дисконтираните парични потоци на собствения капитал;
 - б) модела на дисконтираните парични потоци на дружеството, или
 - в) модела на дисконтираните дивиденди.

Последваща оценка на права или варианти по акции, търгувани на регулиран пазар в държава членка, съответно на официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, се извършва по по-ниската цена от цената на затваряне и последната цена "купува" за предходния работен ден, обявени в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация.

При невъзможност да се приложи предходната разпоредба, последващата оценка на правата и вариантите се извършва по справедлива стойност, определена посредством подходящ модел, посочен в правилата на Фонда.

Прилагането на даден метод следва да се аргументира подробно, като се обоснове методиката за изчисление на цените. Когато даден избран метод престане да бъде приложим за съответната ценна книга поради липса на публична информация или когато се получат съществени отклонения в оценката, изчислена по дадения метод, спрямо справедливата ѝ стойност, се избира друг метод, който дава по-точна оценка на справедливата стойност на ценната книга.

Акции и/или дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми

Последваща оценка на акции или дялове на предприятия за колективно инвестиране, учредени в страната, се извършва по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 часа в деня на оценката.

- В случаите, когато не е достигнат законово определеният минимален размер на нетната стойност на активите на предприятието за колективно инвестиране, последващата оценка на издадените от него дялове се извършва по последната определена и обявена до 12 часа в деня на оценката емисионна стойност на един дял, намалена с размера на предвидените в правилата на Фонда разходи по емитирането и по обратното изкупуване на един дял.

- Ако не може да се определи цена по предходните две разпоредби, последващата оценка се извършва по обявената на съответния пазар цена на затваряне за предходния работен ден, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец.
- В случаите, когато не могат да се приложат предходните разпоредби последващата оценка на акциите, съответно на дяловете, се извършва или по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване, или по справедлива стойност на една акция, съответно на един дял, определена по метода на нетната балансова стойност на активите съгласно последния вписан в публичния регистър на комисията счетоводен баланс на съответното предприятие за колективно инвестиране – която от двете величини е изчислена по най-актуални данни за нетните активи на предприятието.

Последваща оценка на акции, съответно на дялове на предприятия за колективно инвестиране, учредени извън страната, се извършва по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 ч. българско време в деня на оценката.

- Ако не може да се определи цена по реда на предходната разпоредба, последващата оценка се извършва по обявената на съответния пазар цена на затваряне за предходния работен ден, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец.
- В случаите, когато не могат да се приложат предходните две разпоредби, последващата оценка на акциите, съответно на дяловете, се извършва или по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване, или по справедлива стойност, определена по метода на нетната балансова стойност на активите съгласно последния оповестен счетоводен баланс на съответното предприятие за колективно инвестиране – която от двете величини е изчислена по най-актуални данни за нетните активи на предприятието. Извън тези случаи, когато правилата на предприятието за колективно инвестиране предвиждат определени условия, при които не се осъществява обратно изкупуване на акции, съответно на дялове, последващата им оценка се извършва по последната определена и обявена нетна стойност на активите на една акция, съответно на един дял.
- Извън случаите по предходната разпоредба, когато правилата на предприятието за колективно инвестиране предвиждат определени условия, при които не се осъществява обратно изкупуване на акции, съответно на дялове, последващата им оценка се извършва по последната определена и обявена до 12 ч. българско време в деня на оценката нетна стойност на активите на една акция, съответно на един дял.

Облигации отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 2 и 4 от Кодекса за социално осигуряване, приети за търговия на регулиран пазар

Последващата оценка на тези облигации, се извършва по:

- последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена, последващата оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката.
- Ако не може да се определи цена по предходната разпоредба, последващата оценка се извършва по последна цена "купува" за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация за

финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена, последващата оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката.

- При невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните две разпоредби, се използва методът на дисконтираните парични потоци.

Ценни книжа отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 3, 7 и 9 от Кодекса за социално осигуряване, които не се търгуват на регулирани пазари

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по метода на дисконтираните парични потоци или по друг подходящ метод, посочен в Правилата на Фонда.

Държавни ценни книжа, издадени и приети за търговия на регулиран пазар в страната.

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по:

- последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден (ден „Т“), обявена в борсовия бюлетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в бюлетина от ден „Т-2“.
- Ако не може да се определи цена по предходната разпоредба, последващата оценка се извършва по последна цена "купува" за предходния работен ден (ден "Т"), обявена в борсовия бюлетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в бюлетина от ден „Т-2“.
- При невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните две разпоредби, последващата оценка се извършва по средна цена на всяка емисия за предходния работен ден на вторичния междубанков пазар. Средната цена на емисия се формира като средноаритметична от цените „купува“ и „продава“, обявени от не по-малко от трима първични дилъри на държавни ценни книжа, определена по начин, посочен в правилата на Фонда.
- При невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните три разпоредби, се използва методът на съпоставими цени за ценни книжа със сходни условия за плащане, падеж и рейтинг или други общоприети методи, определени в правилата на Фонда.

4.7. Договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа

Ценни книжа могат да бъдат давани под наем или продавани с ангажимент за обратното им изкупуване (репо-сделка). Тези ценни книжа продължават да се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи, когато всички съществени рискове и изгоди от притежаването им остават за сметка на Фонда. В този случай се признава задължение към другата страна по договора в отчета за нетните активи в наличност за доходи, когато Фондът получи паричното възнаграждение.

Аналогично, когато Фондът взима под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо-сделка), но не придобива рисковете и изгодите от собствеността върху тях, сделките се третират като предоставени обезпечени заеми, когато паричното възнаграждение е платено. Ценните книжа не се признават в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица.

Разликата между продажната цена и цената при обратното изкупуване се признава разсрочено за периода на договора, като се използва метода на ефективната лихва. Ценните книжа, отдадени под наем, продължават да се признават в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Ценни книжа, взети под наем, не се признават в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, освен ако не са продадени на трети лица, при което задължението за обратно изкупуване се

признава като търговско задължение по справедлива стойност и последващата печалба или загуба се включва в нетния оперативен резултат.

4.8. Парични средства и парични еквиваленти

Фондът отчита като парични средства и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити с оригинален срок до три месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.9. Резерв за гарантиране на минимална доходност

Универсалният пенсионен фонд създава резерви за гарантиране на минималната доходност. Резервът се създава, когато УПФ постигне с над 40 на сто по-висока доходност на годишна база за 24 месечен период от средната постигната доходност от всички универсални пенсионни фондове или превишава с 3 процентни пункта средната - което от двете числа е по-голямо. КФН публикува средната постигната доходност на всеки три месеца. Редът за определяне на размера на резерва за гарантиране на минималната доходност се определя съгласно Кодекса за социалното осигуряване и Наредба N 12 на КФН от 10.12.2003 г.

4.10. Такси

Във връзка с осъществяването на дейността по управление на Фонда от Пенсионноосигурителното дружество (ПОАД), УПФ начислява и изплаща на ПОАД следните такси върху вноските, получени от осигурените лица:

- такса в размер на 3,75%, удържана от всяка вноска;
- 0.75% инвестиционна такса, определена годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който са управлявани.

При прехвърляне на средства от индивидуалната партида от един универсален фонд към друг не се събира такса.

При прехвърляне на средства от индивидуалната партида от универсален фонд към пенсионна схема на Европейския съюз при условията на чл. 343а или 343е от КСО се събира такса в размер на 10 лева.

4.11. Данъци

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физически лица. Услугите по допълнителното задължително пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

5. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Фонда включват имоти, които се държат с инвестиционна цел.

Промени в балансовите стойности, отразени в Отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, могат да бъдат представени както следва:

	‘000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2023 г.	72 770
Новопридобити активи	343
Нетна печалба от промяна в справедлива стойност	3 495
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	76 608
Новопридобити активи / извършени трайни подобрения	1 899
Нетна печалба от промяна в справедлива стойност	1 576
Балансова стойност към 31 декември 2024 г.	80 083

Инвестиционните имоти не са заложен като обезпечение по заеми.

Следните суми, свързани с инвестиционните имоти, са отразени в Отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Приходи от наеми	1 484	1 493
Други приходи от инвестиционни имоти	33	43
Преки оперативни разходи	(455)	(437)
Нетна промяна в справедливата стойност	1 576	3 495
	2 638	4 594

Условията в лизинговите споразумения са договорени поотделно за всеки договор и затова всеки договор следва да бъде разгледан самостоятелно. Лизинговите договори не съдържат изискването за спазване на конкретни финансови показатели или други изисквания, освен правото на собственост на лизингодателя.

Оценъчните техники, приложени при определянето справедливата стойност на инвестиционните имоти на Фонда съответстват на ниво 3 от въведената с МСФО 13 Йерархия на справедливите стойности по отношение на всички финансови и нефинансови активи и пасиви, попадащи в обхвата на стандарта. Справедливата стойност се определя на база изготвени оценки от независими оценители при претегляне на различните оценителски методи в зависимост от вероятността за сбъждане на заложените хипотези при прилагане на въведената от МСФО 13 презумпция за определяне на справедливата стойност на база на пазарните очаквания за максимизиране на стойността на актива в зависимост от употребата му.

За инвестиционни имоти с балансова стойност 2 825 хил. лв. са налични ограничения при тяхната реализация, породени от законови разпоредби.

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни.

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
1/ Метод на сравнителните аналози	Ко - Коефициент за офертност Кпл - Коефициент за площ Кф - коефициент за функционалност; Кс - коефициент за състояние; Кп - коефициент за пазарна реализация Кич - Коефициент за идеални части земя Км - коефициент за местоположение;	При повишаване на коефициентите се повишава и пазарната стойност на имота
2/ Метод на приходната стойност	Кф – коефициент за функционалност; Км – коефициент за местоположение; Кс – коефициент за състояние; Кп – коефициент за пазарна реализация;	При повишаване на коефициентите се повишава и пазарната стойност на имота
3/ Разходен метод	К - псп -Коефициент на пазарна стойност на производствени разходи /разходи за строителство/ за единица площ Кцк - Коефициент за ценови нива Кс – коефициент за състояние;	При повишаване на коефициентите се повишава и пазарната стойност на имота

Инвестиционните имоти към 31.12.2024 г. са както следва:

- Земи 25 429 хил. лв.
- Сгради 54 654 хил. лв.

Инвестиционните имоти към 31.12.2023 г. са както следва:

- Земи 24 732 хил. лв.
- Сгради 51 876 хил. лв.

Бъдещите постъпления по договорите за наем са както следва:

	До 1 година '000 лв.	От 1 до 2 години '000 лв.	от 2 до 3 години '000 лв.	от 3 до 4 години '000 лв.	от 4 до 5 години '000 лв.	Над 5 години '000 лв.	Общо '000 лв.
31.12.2024	1 390	585	441	437	425	904	4 182
31.12.2023	1 418	608	535	405	403	1 764	5 133

Инвестиционните имоти са представени във финансовите отчети на Фонда като е използван модел на справедливата стойност - оценки на пазарната стойност на имотите към 31.12.2024 г. и към 31.12.2023 г., изготвени от независими оценители, притежаващи правоспособност за извършване на оценка на недвижими имоти съгласно Закона за независимите оценители.

Фондът няма поети ангажименти за придобиване на инвестиционни имоти през 2024 г.

6. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

	Пояснение	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Акции и права		469 267	443 956
Акции и права на емитенти от България		221 488	193 499
Акции и права на емитенти от чужбина		247 779	250 457
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове		293 878	259 431
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове от България		221 855	195 787
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове на емитенти от чужбина		72 023	63 644
Други дългови ценни книжа		424 307	330 944
Корпоративни облигации		313 396	226 250
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина		110 911	104 694
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН, от трети страни и техните централни банки	6.1.	735 593	603 766
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6.1.1	89 257	71 903
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	6.1.2	489 158	394 177
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	6.1.3	157 178	137 686
		1 923 045	1 638 097

Ценните книжа отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, представени по видове валути са:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Ценни книжа по справедлива стойност в лева	645 858	538 476
Ценни книжа по справедлива стойност в евро	954 889	813 958
Ценни книжа по справедлива стойност в долари	290 452	252 778
Ценни книжа по справедлива стойност в швейцарски франк	31 846	32 885
	1 923 045	1 638 097

Представените по-долу стойности към 31 декември 2024 г. на ценните книжа, държани за търгуване, са определени посредством използване на пазарни котировки на тези книжа. При липса на котирани цени на активен пазар за определяне на справедливите стойности на някои от дълговите ценни книжа са приложени техники за оценка, които са представени в пояснение 18.

6.1. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в Наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ, трети страни и техните централни банки.

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	89 257	71 903
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, ЕЦБ и/или ЕИБ	489 158	394 177
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави посочени в Наредба на КФН и техните централни банки	157 178	137 686
	735 593	603 766

6.1.1. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата

Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 ‘000 лв.
XS2536817484	4.625%	23.09.2034	EUR	13 550 000	29 305
XS2579483319	4.500%	27.01.2033	EUR	7 500 000	16 520
BG2040019213	1.500%	21.06.2039	BGN	20 010 000	15 916
XS2536817211	4.125%	23.09.2029	EUR	6 500 000	13 445
BG2040210218	5.750%	29.09.2025	EUR	4 300 000	8 704
XS2890436087	5.000%	05.03.2037	USD	2 500 000	4 478
XS2890420834	3.625%	05.09.2032	EUR	440 000	889
					89 257

6.1.2. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ

Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Държава	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 ‘000 лв.
XS1811852109	2.875%	13.06.2025	USD	ЕИБ	23 660 000	44 299
US298785JV96	3.750%	14.02.2033	USD	ЕИБ	22 200 000	39 951
XS2010026214	4.250%	16.06.2031	EUR	Унгария	15 800 000	32 248
XS1713475306	2.750%	27.01.2030	EUR	Хърватия	14 000 000	28 102
US298785KA31	4.125%	13.02.2034	USD	ЕИБ	13 700 000	25 156
NL00150026M5	0.000%	30.01.2025	EUR	Нидерландия	10 830 000	21 135
XS2027596530	2.124%	16.07.2031	EUR	Румъния	12 000 000	19 546
NL0015002BT3	0.000%	28.05.2025	EUR	Нидерландия	9 900 000	19 165
XS2680932907	5.375%	12.09.2033	EUR	Унгария	8 000 000	17 129
NL00150028V2	0.000%	28.03.2025	EUR	Нидерландия	8 530 000	16 580
NL0015002AQ1	0.000%	29.04.2025	EUR	Нидерландия	8 230 000	15 962
XS2471549654	2.875%	22.04.2032	EUR	Хърватия	8 000 000	15 961
XS1599193403	2.375%	19.04.2027	EUR	Румъния	7 800 000	15 053
XS2109812508	2.000%	28.01.2032	EUR	Румъния	9 500 000	15 047
XS1420357318	2.875%	26.05.2028	EUR	Румъния	7 500 000	14 290
XS1312891549	2.750%	29.10.2025	EUR	Румъния	7 000 000	13 690
XS1934867547	2.000%	08.12.2026	EUR	Румъния	6 400 000	12 121
XS2161992511	1.625%	28.04.2032	EUR	Унгария	7 000 000	11 854
NL00150028D0	0.000%	27.02.2025	EUR	Нидерландия	6 030 000	11 745
XS1892141620	2.875%	11.03.2029	EUR	Румъния	6 000 000	11 266
US676167CJ60	4.250%	01.03.2028	USD	Австрия	5 710 000	10 848
XS2538441598	6.625%	27.09.2029	EUR	Румъния	4 000 000	8 546
XS2571923007	7.125%	17.01.2033	USD	Румъния	4 000 000	7 870
US298785JA59	1.625%	09.10.2029	USD	ЕИБ	4 700 000	7 816
US298785HD17	2.125%	13.04.2026	USD	ЕИБ	4 000 000	7 358

Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Държава	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024
XS2636439684	4.000%	14.06.2035	EUR	Хърватия	3 000 000	6 454
US298785HM16	2.375%	24.05.2027	USD	ЕИБ	3 200 000	5 772
XS1768067297	2.500%	08.02.2030	EUR	Румъния	3 000 000	5 394
XS1117298916	3.000%	11.03.2025	EUR	Хърватия	2 050 000	4 104
XS1713462668	2.700%	15.06.2028	EUR	Хърватия	2 000 000	3 983
DE000BU22015	2.800%	12.06.2025	EUR	Германия	2 000 000	3 977
XS2908644615	5.125%	24.09.2031	EUR	Румъния	2 000 000	3 869
XS1501554874	0.375%	07.10.2026	EUR	Латвия	2 000 000	3 752
XS2178857954	3.624%	26.05.2030	EUR	Румъния	2 000 000	3 746
XS1843434876	1.125%	19.06.2029	EUR	Хърватия	2 000 000	3 676
XS1696445516	1.750%	10.10.2027	EUR	Унгария	900 000	1 693
						489 158

6.1.3. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в Наредба на КФН и техните централни банки

Емисия	Държава	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Номинал	Справедлив а стойност 31.12.2024 ‘000 лв.
XS1877938404	3.500%	09.10.2025	EUR	Албания	21 450 000	42 051
US900123CX69	4.250%	13.03.2025	USD	Турция	11 800 000	22 398
XS2636412210	5.900%	09.06.2028	EUR	Албания	10 500 000	22 010
XS2050982755	2.550%	03.10.2029	EUR	Черна Гора	10 000 000	17 969
XS2270576700	2.875%	16.12.2027	EUR	Черна Гора	8 500 000	15 818
US91282CFT36	4.000%	31.10.2029	USD	САЩ	6 000 000	11 180
XS1807201899	3.375%	21.04.2025	EUR	Черна Гора	5 400 000	10 763
XS2010031990	3.500%	16.06.2027	EUR	Албания	5 200 000	10 205
US91282CFP14	4.250%	15.10.2025	USD	САЩ	2 000 000	3 800
XS2779850630	7.250%	12.03.2031	USD	Черна Гора	500 000	984
						157 178

6.1.4. Инвестиции в колективни инвестиционни схеми, превишаващи 5% от отделен клас или вид

Емисия	Емитент	Вид валута	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 ‘000 лв.
US46090E1038	INVESCO QQQ TRUST SERIES 1	USD	15 790	15 197
DE0005933931	ISHARES DAX DE	EUR	54 200	17 552
FR0007052782	LUXOR ETF CAC40	EUR	107 600	15 293

7. Вземания

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Вземания, свързани с инвестиции, брутно	44 666	48 803
Обезценка от предходни години	(10 003)	(9 780)
Загуба от обезценка	(123)	(223)
Върнати / Отписани суми	6 558	6 079
Възстановяване на загуба от обезценка	78	479
Вземания, свързани с инвестиции, нетно от обезценки	41 176	45 358
Други вземания	42	44
	41 218	45 402

Към 31.12.2024 г. вземанията, свързани с инвестиции, включват:

	Бруто ‘000 лв.	Обезценка ‘000 лв.	Нето ‘000 лв.
Вземания по репо сделки	34 146	-	34 146
Вземания за лихви и главници по облигации	9 131	(3 490)	5 641
Вземания за дивиденди	1 126	-	1 126
Вземания по права	1	-	1
Вземания, свързани с инвестиционни имоти	262	-	262
Общо	44 666	(3 490)	41 176

Вземанията, свързани с инвестиции, по нива на обезценка към 31 декември 2024:

Вземания, свързани с инвестиции	Ниво 1 ‘000 лв.	Ниво 2 ‘000 лв.	Ниво 3 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Вземания по репо сделки	34 146	-	-	34 146
Вземания по лихви и главници по облигации	436	1 952	6 743	9 131
Вземания по дивиденди	1 126	-	-	1 126
Вземания по права	1	-	-	1
Вземания по имоти	262	-	-	262
Общо вземания, свързани с инвестиции, брутно	35 971	1 952	6 743	44 666
Обезценка	-	(103)	(3 387)	(3 490)
Общо вземания, свързани с инвестиции, нетно	35 971	1 849	3 356	41 176

Обезценка – Вземания, свързани с инвестиции по амортизирана стойност	Ниво 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца ‘000 лв.	Ниво 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива ‘000 лв.	Ниво 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Обезценка към 01.01.2024	-	(58)	(3 387)	(3 445)
Промени	-	-	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	(103)	-	(103)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	58	-	58
Промени от изменения, различни от отписвания	-	-	-	-
Обезценка към 31.12.2024	-	(103)	(3 387)	(3 490)

Вземания, свързани с инвестиции по амортизирана стойност	Ниво 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца ‘000 лв.	Ниво 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива ‘000 лв.	Ниво 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност към 01.01.2024	40 567	1 435	3 356	45 358
Промени в брутната балансова стойност	-	-	-	-
Промени от изменения, различни от отписвания	(40 567)	(1 435)	-	(42 002)
Нови финансови активи - придобити или закупени	35 971	1 849	-	37 820
Балансова стойност към 31.12.2024	35 971	1 849	3 356	41 176

8. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват следните компоненти:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Парични средства по разплащателни сметки	35 841	29 849
	35 841	29 849

Изходящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, в размер на 92 393 хил. лв. са били прихванати срещу входящи парични потоци на осигурени лица на база протоколи между фондовете.

9. Нетни активи на разположение на осигурените лица

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Индивидуални партии	2 052 229	1 764 997
Резерв за гарантиране на минимална доходност	18 750	17 364
Нетни активи в наличност за доходи към края на периода	2 070 979	1 782 361

Изменението на нетните активи на разположение на осигурените лица е резултат от:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Към началото на периода	1 782 361	1 508 204
Постъпили осигурителни вноски и лихви от НАП	217 852	185 691
Прехвърлени средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ	6	-
Средства на лица възобновили осигуряването си в УПФ по реда на чл. 124а от КСО	608	511
Прехвърлени средства от резерва на ПОД за гарантиране на брутния размер на вноските	-	1
Постъпили суми от пенсионни фондове управлявани от други ПОАД	129 562	103 141
Общо увеличение от осигурителни вноски	348 028	289 344

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Доход / (Отрицателен доход) от инвестиране средствата на Фонда	117 868	143 428
3,75% такса за обслужване	(8 169)	(6 965)
0,75% инвестиционна такса	(14 284)	(12 189)
Средства за изплащане на наследници на осигурени лица и на осигурени лица поради инвалидизиране или пенсиониране от УПФ	(6 014)	(4 183)
Преведени суми на осигурени лица, преминали в други пенсионни фондове	(115 407)	(111 475)
Прехвърлени средства към ФИПП за изплащане на пожизнени пенсии	(6 004)	(3 830)
Прехвърлени средства към ФИПП на осигурени лица без наследници	(3)	(19)
Прехвърлени средства към ФРП за извършване на разсрочени плащания	(11 112)	(7 551)
Средства на лица, променили осигуряването си по реда на чл. 46 от КСО	(16 285)	(12 403)
Общо намаление свързано с осигурителни вноски	(177 278)	(158 615)
Към края на периода	2 070 979	1 782 361

	2024 % от вноската	2023 % от вноската
За сметка на осигурителя	56	56
За сметка на осигуреното лице	44	44
	100	100

Осигурителни договори

Към 31.12.2024 г. Фондът е изплатил 4 359 хил. лв. на наследници поради смърт на осигурените лица, 1 061 хил. лв. еднократно на осигурени лица при настъпил осигурителен случай – трайно намалена работоспособност над 89.99% и 594 хил. лв. еднократно плащане на осигурени лица, придобили право на допълнителна пенсия от УПФ.

Доходността от инвестирането на активите на Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” за периода 30.12.2022г. - 31.12.2024 г. е 6.76 % на годишна база (по данни на КФН).

Основни данни за УПФ „ЦКБ – Сила”	2024 г. хил. лв.	2023 г. хил. лв.
Постъпили вноски през периода	217 852	185 691
Прехвърлени средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ	6	-
Средства на лица възобновили осигуряването си в УПФ по реда на чл. 124а от КСО	608	511
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	129 562	103 141
Удържани такси и комисионни	22 453	19 154
Доход за разпределение	117 868	143 428
Всичко активи	2 080 187	1 789 956
Задължения към осигурените лица (дългосрочни)	2 052 229	1 764 997
Резерв за гарантиране на минимална доходност	18 750	17 364

10. Задължения, свързани с инвестиции

Задълженията, свързани с инвестиции към 31.12.2024 г., са в размер на 185 хил. лв. и представляват:

- получени аванси и гаранционни депозити за наеми на инвестиционни имоти в размер на 185 хил. лв.

Задълженията, свързани с инвестиции към 31.12.2023 г., са в размер на 183 хил. лв. и представляват:

- задължения за комисиони към инвестиционни посредници 7 хил.лв.;
- получени аванси и гаранционни депозити за наеми на инвестиционни имоти в размер на 176 хил. лв.

11. Удръжки и такси за ПОАД

Видове такси	Размер на таксите съгласно Правилника на Фонда	2024	2023
		Стойност на таксата '000 лв.	Стойност на таксата '000 лв.
Такса за обслужване на дейността	3.75% от вноските	8 169	6 965
Инвестиционна такса	0.75% от нетните активи	14 284	12 189
		22 453	19 154

12. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Фонда включват ПОАД „ЦКБ – Сила”, ръководството на ПОАД „ЦКБ – Сила”, управляваните от ПОАД „ЦКБ – Сила” фондове, предприятията с контролно участие в ПОАД ЦКБ-Сила и всички дружества в групата „Химимпорт“ АД.

Предприятие с контролно участие в Дружеството е „ЦКБ Груп“ АД с притежание на 74,86% от акциите на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД. Свързани лица са всички дружества в групата „Химимпорт“ АД.

12.1. Сделки с ПОАД „ЦКБ – Сила”

Видове такси	Такси от осигурителни вноски '000 лв.	Инвестиционна такса върху актива '000 лв.	Общ '000 лв.
Към 31.12.2023 г.	556	1 120	1 676
Преведени към ПОАД	(8 725)	(14 062)	(22 787)
Начисления към ПОАД	8 169	14 284	22 453
Към 31.12.2024 г.	-	1 342	1 342
Видове такси	Такси от осигурителни вноски '000 лв.	Инвестиционна такса върху актива '000 лв.	Общ '000 лв.
Към 31.12.2022 г.	-	957	957
Преведени към ПОАД	(6 409)	(12 026)	(18 435)
Начисления към ПОАД	6 965	12 189	19 154
Към 31.12.2023 г.	556	1 120	1 676

12.2. Разчети с ПОАД „ЦКБ – Сила“

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Задължения за:		
- такси от осигурителни вноски	-	556
- инвестиционна такса	1 342	1 120
	1 342	1 676

12.3. Преведени средства към ФИПП „ЦКБ – Сила“ и ФРП „ЦКБ – Сила“

При придобиване право на лична допълнителна пожизнена пенсия за старост, в случаите, в които средствата, натрупани в индивидуалната партида на осигуреното лице в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА“ са достатъчни за отпускането на допълнителна пожизнена пенсия за старост в размер, чийто размер не може да бъде по-малък от 15 на сто от минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 към датата на определяне на стойността на средствата по партидата, средствата се прехвърлят във Фонд за изплащане на пожизнени пенсии „ЦКБ-СИЛА“. Дружеството изплаща от ФИПП „ЦКБ-СИЛА“ допълнителна пожизнена пенсия за старост срещу прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице в УПФ „ЦКБ-СИЛА“ или на допълнения размер на средствата.

При придобиване право на лична допълнителна пожизнена пенсия за старост, в случаите, в които средствата, натрупани в индивидуалната партида на осигуреното лице в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА“, са недостатъчни за отпускането на допълнителна пожизнена пенсия за старост в размер по чл.167, ал.3 КСО, включително след допълване по законоустановения ред, но надвишават трикратния размер на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал.1 от КСО към датата на определяне на стойността на средствата по партидата на осигуреното лице, средствата се прехвърлят във Фонд за разсрочено плащане „ЦКБ-СИЛА“. Дружеството изплаща от ФРП „ЦКБ-СИЛА“ разсрочено натрупаната в индивидуалната партида сума за определен период от време.

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Преведени средства:		
- към ФИПП „ЦКБ – Сила“	(6 007)	(3 849)
- към ФРП „ЦКБ – Сила“	(11 112)	(7 551)

13. Печалби от финансови активи, нетно

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Приходи от лихви	41 480	35 309
Приходи от дивиденди	11 494	13 624
Печалба от промяна в справедливата стойност	717 413	785 192
Загуба от промяна в справедливата стойност	(670 980)	(690 361)
Нетни печалби от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	46 433	94 831
Печалба от продажба на финансови активи	73	1 845
Загуба от продажба на финансови активи	(677)	(67)
Платени комисионни на инвестиционни посредници	(158)	(129)
Нетни (загуби) /печалби от сделки с финансови активи	(762)	1 649

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Положителни валутно-курсови разлики	112 534	119 321
Отрицателни валутно-курсови разлики	(95 847)	(126 156)
Нетна (загуба) / печалба от валутна преоценка	16 687	(6 835)
Разходи по обезценка на вземания	(123)	(223)
Приходи от възстановена обезценка на вземания	78	479
(Разходи за) / Приходи от възстановена обезценка	(45)	256
Други разходи, свързани с финансови инструменти	(57)	-
	115 230	138 834

Приходите, произтичащи от финансови активи на Фонда, отчитани по амортизирана стойност могат да бъдат представени както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност:		
Приходи от лихви	1 522	1 288
Положителни валутно-курсови разлики	1 714	1 314
Отрицателни валутно-курсови разлики	(1 284)	(1 366)
Разходи по обезценка на вземания	(123)	(223)
Приходи от възстановена обезценка на вземания	78	479
	1 907	1 492

14. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Фондът не е осъществил инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

15. Условни активи и пасиви

През периода Фондът няма условни активи или пасиви и няма предявени към него правни искове.

16. Политика по управление на риска

16.1. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Фондът набира парични средства от осигурените лица, които се управляват от ПОАД в съответствие с Правилата за дейността на Фонда и изискванията на пенсионното законодателство. Тези парични средства се инвестират съгласно утвърдената от ПОАД инвестиционна политика на Фонда. Вследствие на използването на финансови инструменти Фонда е изложен на различни видове риск, които ПОАД управлява. Най-значимите финансови рискове, на които е изложен Фонда са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Фонда е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните.

Спецификата при управлението на портфейли на пенсионни фондове извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

Управлението на риска във Фонда, се извършва от ПОАД и се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата стратегия за управление на риска;
- Звено по управление на риска - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете при управлението на портфейла на Фонда.

Дейността по управлението на рисковете се извършва ежедневно, като се спазват всички нормативни изисквания и вътрешните правила за управление на риска. При оценката на риска се прилагат подходящи измерители, като стойностите им се анализират ежедневно и се следят ограниченията и действащите лимити.

Основен риск за дейността на Фонда е понижаване на пазарните цени на притежаваните финансови инструменти, които към 31 декември 2024 г. са 92.45% от активите на Фонда. Негативното развитие на този риск би довело до отчитане на загуби от последваща оценка и съответното намаляване на нетната стойност на активите.

Друг основен риск, на който е изложен Фондът, е лихвеният риск. Предвижданията на ръководството на ПОАД е, че в краткосрочен и средносрочен план няма да бъде наблюдавано понижение на лихвените равнища.

Инвестициите във Фонда са изложени на нисък валутен риск поради факта, че повечето активи, притежавани от Фонда, са деноминирани основно в лева и евро, а 14.02% са деноминирани в USD и 1.53% в CHF.

S&P Global Ratings потвърди дългосрочния и краткосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута BBB/A-2. Перспективата пред рейтинга остава „положителна“, т.е. рейтингът може да бъде повишен в следващите две години, ако страната се присъедини към Еврозоната. България все още не отговаря на критериите за ценова стабилност от критериите за конвергенция, които всички страни трябва да изпълнят, преди да се присъединят към зоната. S&P Global Ratings посочва обаче, че дори България да не се присъедини към Еврозоната през 2025 г., отлагането ще е за една година, или 01.01.2026 г. Въпреки застаряването и намаляването на населението в трудоспособна възраст, от S&P Global Ratings приемат, че икономиката на България има силни перспективи за растеж през следващите няколко години. Те прогнозираят реален растеж на БВП малко под 3% средно през 2025-2027 г., подкрепен предимно от увеличеното вътрешно търсене. Потреблението ще остане силно на фона на устойчивия пазар на труда с почти рекордно ниски нива на безработица и положителен растеж на реалните заплати. Средствата от Европейския съюз се очаква да подкрепят инвестиционната активност за няколко години напред. Според агенцията наличните грантове и заеми за България по Многогодишната финансова рамка (МФР) на ЕС за периода 2021-2027 г. и Next Generation EU възлизат на около 29% от прогнозния БВП за 2024 г. България има едни от най-добрите фискални резултати от страните в Централна и Източна Европа и от рейтинговата агенция оценяват, че текущите фискални планове ще сведат дефицита под 3% до 2027 г. За дълга се очаква да достигне около 20% от БВП до 2027г., нетно от ликвидни държавни активи, а за дефицита по текущата сметка – средно 1% от БВП, като ще бъде свръхфинансиран от фондовете на ЕС и от приток на преки чуждестранни инвестиции.

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) потвърди дългосрочен и краткосрочен държавен кредитен рейтинг на Република България и перспективата, свързана с тях, както следва: дългосрочен кредитен рейтинг nBBB със „стабилна“ перспектива и краткосрочен кредитен рейтинг nA-3. Стабилната перспектива отразява мнението на БАКР, че рисковете за рейтинга на България са балансирани. По данни на Международния валутен фонд се отчете растеж на българската икономика през 2024 година от 2.30% . През 2025 година МВФ прогнозира растежа да бъде 2.50% , подкрепян

от засилен експорт и стабилно вътрешно търсене на стоки и услуги. На прага на членството в Еврозоната, банковият сектор в страната остава ликвиден, добре капитализиран и регистрира нарастваща печалба. Положително влияние върху рейтинга и/или перспективата на страната биха оказали следните фактори: напредък в оценките относно борбата с корупцията, върховенството на закона и политическата стабилност; ускоряване на процеса на реална конвергенция към средното за ЕС ниво на доходи. Присъединяване към Еврозоната в началото на 2026 година би се отразило силно положително на кредитния рейтинг. Негативно влияние върху рейтинга и/или перспективата на страната биха оказали следните фактори: разхлабване на фискалната политика, водещо до ново отлагане на датата за присъединяването към еврозоната. Рейтинговата агенция Fitch Ratings потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута BBB с „положителна“ перспектива. Рейтингът на България е подкрепен от силната външна и фискална позиция на страната в сравнение с държавите със същата оценка, надеждната политическа рамка от членството в Европейския съюз (ЕС) и дългогодишното функциониране на режима на паричен съвет. Fitch отбелязва, че ниската производителност на труда и неблагоприятната демография имат възпиращ ефект върху потенциалния растеж и стабилността на държавните финанси в дългосрочен план. Положителната перспектива отразява изгледите на страната за членство в Еврозоната, което би довело до по-нататъшни подобрения на показателите за външната ѝ позиция. Агенцията счита, че е налице широк политически ангажимент на национално и европейско ниво за приемане на еврото. България отговаря на всички номинални конвергентни критерии за приемане на еврото, с изключение на ценова стабилност. Инфлацията в България продължава да се охлажда, намалявайки разликата между средногодишната инфлация в страната и тази на трите най-добре представящи се държави членки на ЕС. Фактори, които биха могли да доведат до положителни действия по рейтинга, са: допълнителен напредък към присъединяването към Еврозоната, като потвърждение, че България е изпълнила критериите за членство и по-голяма сигурност относно вероятния момент за приемане на еврото; подобряване на потенциала за растеж, чрез прилагане на структурни и управленски реформи за подобряване на бизнес средата и/или ефективно използване на фондовете на ЕС. Фактори, които биха могли да доведат до негативни действия по рейтинга, са: неприсъединяване към Еврозоната поради неизпълнение на критериите за конвергенция, по-слаби перспективи за икономически растеж.

Според вижданията на ПОАД, Фондът е редуцирал кредитния риск на портфейла при спазване на изискванията на Глава Четиринадесета на Кодекса за социално осигуряване (КСО) с цел увеличаване на дела на инвестициите (дялови и дългови) във финансови инструменти, издадени от емитенти от държави – членки, държави, посочени в Наредба 29 на Комисията за финансов надзор и други чуждестранни емитенти, разрешени от Кодекса за социално осигуряване.

Към 31 декември 2024 г. делът на инвестициите (дялови и дългови) във финансови инструменти, издадени от емитенти от държави – членки, държави, посочени в Наредба 29 на Комисията за финансов надзор и други чуждестранни емитенти, разрешени от Кодекса за социално осигуряване, възлиза на 58.03% от финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата. Подробна информация за финансовите активи, издадени от емитенти от държави – членки, държави, посочени в Наредба 29 на Комисията за финансов надзор и други чуждестранни емитенти, разрешени от Кодекса за социално осигуряване, е посочена в пояснение 6.

Според вижданията на ПОАД Фондът е редуцирал кредитния риск (риск от невъзможност на издателя на ценни книжа да изпълни своите парични задължения) до минималното чрез извършвания кредитен анализ, диверсификацията на инвестициите, наблюденията на събитията и тенденциите в икономическите и политическите условия. Въпреки това няма сигурност, че тези действия ще предотвратят загуби, възникнали от кредитен риск.

От началото на дейността си Фондът не е сключвал хеджиращи сделки чрез деривативни финансови инструменти.

Пазарният риск, на който е изложен Фонда вследствие на използването на финансови инструменти, е риск по-конкретно свързан с риск от промени във валутния курс, лихвен риск и ценови риск:

16.1.1. Анализ на пазарния риск

Всички търгуеми финансови инструменти са изложени на пазарен риск, който представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Финансовите инструменти се оценяват по справедлива стойност и всички промени в пазарните условия се отразяват директно в Отчета за нетни активи на разположение на осигурените лица.

Притежаваните от Фонда финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозициите към пазарен риск се управляват в съответствие с утвърдените лимити, съобразени с изискванията на пенсионното законодателство. За намаляване на пазарния риск ПОАД се стреми максимално да диверсифицира инвестициите в портфейла спрямо определен икономически сектор, икономическа структура или емитент.

За периода от създаване на Фонда до 31 декември 2024 г., предвид характера, структурата и обема на инвестициите, не е преценено като необходими и целесъобразно извършването на хеджиране на риска чрез използване на деривативни финансови инструменти.

За избягване на риска от концентрация, ПОАД се стреми да спазва заложените ограничения за инвестиране на активите на Фонда.

16.1.2. Валутен риск

Фондът е изложен на валутен риск при сключването на сделки в чуждестранна валута.

Към датата на приемане на финансовия отчет България продължава да има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск. Такъв риск би възникнал при промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583 лв., за което ПОАД не разполага с информация.

Валутният риск се измерва чрез количествено определяне на нетната експозиция към всяка валута различна от лев и евро като процент от нетните активи на Фонда. Към 31 декември 2024 г. нетната експозиция в щатски долари и швейцарски франкове е 15.62% от нетните активи на Фонда.

За да намали валутния риск Фондът следи паричните потоци, които не са в български лева. Политиката по управление на валутния риск, осъществявана от ПОАД, е да не се извършват значителни операции и да не се поддържат отворени позиции в чуждестранна валута различна от евро, поради което и нетните валутните курсови разлики са незначителни.

Финансовите активи, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева, са както следва:

31.12.2024 г.	Позиции в лева ‘000 лв.	Позиции в евро ‘000 лв.	Позиции в щ. д. ‘000 лв.	Позиции в др. валути ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	32 299	2 512	1 013	17	35 841
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	15 916	68 863	4 478	-	89 257
Корпоративни облигации	190 108	123 288	-	-	313 396
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	-	85 827	25 084	-	110 911
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	118 816	38 362	-	157 178
Акции и права	221 488	-	-	-	221 488
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	218 347	3 387	121	-	221 855
Акции и права на емитенти от чужбина	-	164 348	51 585	31 846	247 779
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове на емитенти от чужбина	-	50 271	21 752	-	72 023
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	-	340 088	149 070	-	489 158
Инвестиционни имоти	80 083	-	-	-	80 083
Вземания	34 789	6 253	176	-	41 218
Общо активи	793 030	963 653	291 641	31 863	2 080 187

31.12.2023 г.	Позиции в лева ‘000 лв.	Позиции в евро ‘000 лв.	Позиции в щ. д. ‘000 лв.	Позиции в др. валути ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	23 608	4 633	1 554	54	29 849
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	16 044	55 859	-	-	71 903
Корпоративни облигации	136 396	89 854	-	-	226 250
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	-	81 442	23 252	-	104 694
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	99 127	38 559	-	137 686
Акции и права	193 499	-	-	-	193 499
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	192 537	3 135	115	-	195 787
Акции и права на емитенти от чужбина	-	176 136	41 436	32 885	250 457
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове на емитенти от чужбина	-	47 401	16 243	-	63 644
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	-	261 004	133 173	-	394 177
Инвестиционни имоти	76 608	-	-	-	76 608
Вземания	39 131	5 935	336	-	45 402
Общо активи	677 823	824 526	254 668	32 939	1 789 956

16.1.3. Лихвен риск

Фондът не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите на Фонда не са изложени на лихвен риск.

Към настоящия момент Фондът не притежава експозиции които могат да бъдат повлияни от предприетите реформи по отношение на референтните лихвени проценти. Фондът продължава да анализира ефекта върху паричните потоци в резултат от реформата чрез звено “Анализ и управление на риска”.

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите на ПОАД. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Фонда спрямо промени в лихвените равнища.

Лихвеният риск се наблюдава и измерва чрез следните количествени методи – дюрация и рискова премия. Дюрацията е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. ПОАД използва метода на модифицираната дюрация да измери лихвения риск, свързан с всеки инструмент, базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси базирани на облигации. Рисковата премия е разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска, или ипотечна облигация и доходността до падеж на ДЦК със сходен падеж. ПОАД анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитния рейтинг на емитента.

Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути. При нарастване на лихвите с 1.0% стойността на портфейла от дългови ценни книжа се понижава с 45 468 546.47 лв.

Дюрацията на дълговите ценни книжа на Фонда към края на 2024 г. е 4.05, спрямо 4.16 към края на 2023 г. Модифицирана дюрация на дълговите ценни книжа на Фонда към края на 2024 г. е 3.92, спрямо 4.02 към края на 2023 г.

В следващата таблица е показана информация за номиналните лихвени проценти на активите на Фонда:

31.12.2024 г.	Лихвен процент	Лихво- носни ‘000 лв.	Безлих- вени ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	0.500%	35 841	-	35 841
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	от 1.500% до 5.750%	89 257	-	89 257
Корпоративни облигации	от 3.250% до 8.000%	313 396	-	313 396
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	от 2.700% до 11.000%	110 911	-	110 911
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	от 2.550% до 7.250%	157 178	-	157 178
Акции и права	-	-	221488	221 488
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	-	-	221855	221 855
Акции и права на емитенти от чужбина	-	-	247779	247 779
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове на емитенти от чужбина	-	-	72023	72 023
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки	от 0.000% до 7.125%	404 571	84 587	489 158
Инвестиционни имоти	-	-	80 083	80 083
Вземания	от 0% до 4.00%	34 146	7 072	41 218
Общо активи		1 145 300	934 887	2 080 187

31.12.2023 г.	Лихвен процент	Лихво- носни ‘000 лв.	Безлих- вени ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	0.50%	29 849	-	29 849
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	от 1.500% до 5.750%	71 903	-	71 903
Корпоративни облигации	от 3.250% до 8.636%	226 250	-	226 250
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	от 2.700% до 11.000%	104 694	-	104 694
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	от 2.550% до 5.900%	137 686	-	137 686
Акции и права	-	-	193 499	193 499
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	-	-	195 787	195 787
Акции и права на емитенти от чужбина	-	-	250 457	250 457
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове на емитенти от чужбина	-	-	63 644	63 644
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки	от 0.00% до 7.125%	369 631	24 546	394 177
Инвестиционни имоти	-	-	76 608	76 608
Вземания	от 0% до 4.00%	32 674	12 728	45 402
Общо активи		972 687	817 269	1 789 956

Към края на 2024 г. Фондът притежава петдесет и четири финансови инструмента с плаващ лихвен процент – облигации на:

Емисия	Вид купон
Балканкар-Заря АД	плаващ
Форуком Фонд Имоти АД	плаващ
Рой Пропърти Фънд АДСИЦ	плаващ
Загора Фининвест АД	плаващ
Черноморски Холдинг АД	плаващ
Парк АДСИЦ	плаващ
Нео Лондон Капитал АД	плаващ
Селена Холдинг АД	плаващ
Холдинг Варна АД	плаващ
Болкан Енд Сий Пропъртис АДСИЦ	плаващ
Зенит Инвестмънт Холдинг АД	плаващ
Индъстри Дивелъпмънт Холдинг АД	плаващ
Финанс Асистанс Мениджмънт АДСИЦ	плаващ
М Сат Кейбъл ЕАД	плаващ
Варна Риълтис ЕАД	плаващ
Екип-98 Холдинг АД	плаващ
Холдинг Нов Век АД	плаващ
Актив Пропъртис АДСИЦ	плаващ
Кей Би Агро Индъстри ЕАД	плаващ
Феникс Капитал Холдинг АД	плаващ

Булфинанс Инвестмънт АД	плаващ
Биоасис АД	плаващ
Студентска Център АД	плаващ
Холдинг Център АД	плаващ
Холдинг Света София АД	плаващ
Сила Холдинг АД	плаващ
Север Холдинг АД	плаващ
Св. Св. Константин и Елена Холдинг АД	плаващ
Недвижими Имоти София АДСИЦ	плаващ
Зенит Имоти АДСИЦ	плаващ
Камбана Инвест ЕАД	плаващ
Бесатур АД	плаващ
Финансови Активи АД	плаващ
Елеа Кепитъл Холдинг АД	плаващ
Златен Лев Холдинг АД	плаващ
Винпром Хасково АД	плаващ
Кампус Пропърти Дивелъпмънт ЕАД	плаващ
Нова Индустриална Компания АД	плаващ
Ритейл Мениджмънт АД	плаващ
Северкооп – Гъмза Холдинг АД	плаващ
Адара АД	плаващ
Синергия Инвест Холдинг АД	плаващ
Адамант Кепитъл Мениджмънт ЕАД	плаващ
Финанс Секюрити Груп АД	плаващ
Устрем Холдинг АД	плаващ
Дивелъпмънт Асетс АД	плаващ
Велграф Асет Мениджмънт АД	плаващ
Български Фонд за Дялово Инвестиране АД	плаващ
А.М.К. - Комерс АД	плаващ
Имо Пропърти Инвестмънтс София ЕАД	плаващ
Био Агро Къмпани АД	плаващ
Кий Трейдинг АД	плаващ
Ахилея ЕАД	плаващ
Колекто Кепитъл АДСИЦ	плаващ

16.1.4. Ценови риск

Основния ценови риск, на който е изложен Фондът, е свързан с инвестициите в капиталови ценни книжа. Справедливата стойност на тези финансови инструменти се влияе от промени в пазарните равнища на съответните ценни книжа, което от своя страна рефлектира върху доходността на Фонда.

ПОАД измерва ценовия риск на инвестициите чрез приложимия за съответния пазар количествен метод - историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение за период един месец.

Стандартното отклонение на Фонда за 2024 г. е 2.40%, спрямо 3.03% за 2023 г.

16.2. Анализ на кредитния риск

При управление на кредитния риск ПОАД наблюдава риска от неизпълнение на ангажменти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти.

При наблюдението на рисковите експозиции се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти. През разглеждания период кредитният риск при някои от компаниите-емитенти на ценни книжа, в които са инвестирани средства на осигурените лица, е висок. Налице са, както ликвидни проблеми, които възпрепятстват нормалното погасяване на дължимите лихви и/или главници по издадените облигации, така и влошени финансови показатели, отнасящи се до рентабилността и финансовата задължнялост на емитентите. Общо дълговите ценни книжа представляват 55.76% от активите, като 50.19% от тях са издадени или гарантирани от държави членки, централните им банки, държави посочени в наредба на КФН, от ЕЦБ и/или ЕИБ или с обезпечение недвижим имот или застраховка, а 5.57% са необезпечени. Финансовото състояние на длъжниците се анализира на база на текущите им финансови отчети, друга достъпна за кредиторите информация, както и посредством директни срещи с ръководствата на компаниите емитенти с цел изясняване на перспективите пред тях и възможностите за погасяване на задълженията. За разглеждания период кредитният риск за управлявания портфейл като цяло е нисък, предвид обстоятелството, че въпросните проблемни емисии заемат относително нисък дял в него (под 1%). Фондът се стреми да ограничава кредитния риск чрез осъществяване на сделки приоритетно с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг, а когато е необходимо изисква и адекватни обезпечения. В случай на необходимост се предприемат всички законови мерки с цел да се защитят в максимална степен интересите на осигурените лица. През 2024 г. бяха извършени обезценки на определени активи. С оглед спазване на принципа на предпазливост и отразяване на вярното и точно състояние на активите и пасивите на УПФ „ЦКБ- Сила“ беше направена оценка на възстановимата стойност на вземанията от емитенти на облигации, в резултат на която са отчетени разходи за обезценка на просрочени вземания в размер на 123 хил. лв. за 2024 г. и отразени приходи от обръщане на обезценки на събрани вземания в размер на 78 хил. лв.

Обезпеченията по просрочените вземания ниво 3 са както следва:

Емитент	Емисия	Общ размер на емисията (в хил. лв.)	Размер на вземането на Фонда/ (в хил. лв.)	Размер на вземането, нетно от обезценка	Кратко описание на обезпеченията
ХЕЛТ ЕНД УЕЛНЕС АДСИЦ	BG2100005094	29 337	6 775	3 356	Недвижими имоти

Обезпеченията, държани като гаранция представляват ценни книжа, заложи по договори за репо, които служат за обезпечение за срока на договорите в случай на неизпълнение от страна на контрагентите. Справедливата стойност на обезпеченията по финансови вземания по договори за репо сделки към 31 декември 2024 г. е в размер на 47 193 хил. лв. Балансовата стойност на обезпечените финансови активи към 31 декември 2024 г. е в размер на 34 146 хил. лв. Очаквани кредитни загуби за вземанията по репо сделки не са признавани, поради наличието на обезпечения по вземанията.

През 2024 г. са реструктурирани следните емисии ценни книжа:

Емисия	ISIN	Валута	Притежаван номинал към 31.12.2023 г.	Купон		Падеж	
				Към 31.12.2023г.	Към 31.12.2024г.	Към 31.12.2023г.	Към 31.12.2024г.
Балканкар-Заря АД	BG2100015077	EUR	287 232	3.5000% 3 м. EURIBOR + 3.00%, но не по-малко от 6.25%	5.7500% за периода от 22.03.2024 г. до 22.03.2026 г. лихвен процент в размер на 5.75%; след 22.03.2026 г. 3 м. EURIBOR + 3.00%, но не по-малко от 6.25%	22.09.2027	22.09.2027
Рой Пропърти Фънд АДСИЦ	BG2100006167	BGN	600 000	7.8160% 6 м. EURIBOR + 3.75%, но не по-малко от 3.00%	5.2950% 6 м. EURIBOR + 1.50%, но не по-малко от 2.50% и не повече от 5.50%	13.05.2027	На 13.11.2024 извършено пълно предсрочно погасяване на облигационния заем.
Загора Фининвест АД	BG2100006175	EUR	910 000	8.3400% 6 м. EURIBOR +4.25%, но не по-малко от 3.60%	4.4050% 6 м. EURIBOR + 1.25%, но не по-малко от 2.75% и не повече от 5.75%	29.03.2028	29.03.2028
Астерион България АД	BG2100006092	EUR	313 540	5.25%	5.25%	14.04.2024	14.04.2029
Форукон Фонд Имоти АДСИЦ	BG2100003214	BGN	3 980 000	8.5900% 6 м. EURIBOR + 4.50%, но не по-малко от 3.25%	4.1550% 6 м. EURIBOR + 1.00%, но не по-малко от 2.50% и не	29.03.2030	29.03.2030

					повече от 5.00%		
Ай Ти Софт ЕАД	BG2100019178	BGN	1 197 429	3.8500%	4.2500%	24.10.2024	24.10.2029
Колекто кепитъл АДСИЦ	BG2100007231	BGN	1 995 000	9.7900% Леония + 6.00%, не по-малко от 6.00%	4.7900% Леония + 1.50%, но не по-малко от 3.00% и не повече от 6.00%	11.04.2030	11.04.2030

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг. Средствата в размер на 35 841 хил. лв. са по разплащателните сметки на Фонда в Юробанк България АД.

Кредитният рейтинг на инвестициите на Фонда е представен в следващата таблица:

Емисия	Рейтинг	Рейтингова агенция
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
XS2536817484	BBB	S & P
XS2579483319	BBB	S & P
BG2040019213	BBB	S & P
XS2536817211	BBB	S & P
BG2040210218	BBB	S & P
XS2890436087	BBB	Fitch
XS2890420834	BBB	S & P
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ		
XS1811852109	AAA	Fitch
US298785JV96	AAA	Fitch
XS2010026214	BBB-	S & P
XS1713475306	Baa2	Moody's
US298785KA31	AAA	Fitch
XS2027596530	BBB-	Fitch
XS2680932907	BBB-	S & P
XS2471549654	Baa2	Moody's
XS1599193403	BBB-	Fitch
XS2109812508	BBB-	Fitch
XS1420357318	BBB-	Fitch
XS1312891549	BBB-	Fitch
XS1934867547	BBB-	Fitch
XS2161992511	BBB-	S & P
XS1892141620	BBB-	Fitch
US676167CJ60	AA+	S & P
XS2538441598	BBB-	Fitch
XS2571923007	BBB-	Fitch
US298785JA59	AAA	Fitch
US298785HD17	AAA	Fitch
XS2636439684	Baa2	Moody's
US298785HM16	AAA	Fitch
XS1768067297	BBB-	Fitch
XS1117298916	Baa2	Moody's
XS1713462668	Baa2	Moody's
DE000BU22015	AAA	Fitch

Емисия	Рейтинг	Рейтингова агенция
XS2908644615	BBB-	Fitch
XS1501554874	A-	Fitch
XS2178857954	BBB-	Fitch
XS1843434876	Baa2	Moody's
XS1696445516	BBB-	S & P
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки		
XS1877938404	BB-	S & P
US900123CX69	B1	Moody's
XS2636412210	BB-	S & P
XS2050982755	B+	S & P
XS2270576700	B+	S & P
US91282CFT36	AA+	Fitch
XS1807201899	B+	S & P
XS2010031990	BB-	S & P
US91282CFP14	AA+	Fitch
XS2779850630	B+	S & P
Корпоративни облигации		
BG2100010110	BBB-	BCRA
BG2100025126	BB+	BCRA
XS1731768302	B	Fitch
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина		
BE0002914951	BBB	S & P
DE000CZ43ZB3	BBB-	S & P
FR001400DL4	Baa3	Moody's
FR001400FV85	BB	S & P
US023135CP90	A1	Moody's
US345370DB39	Ba1	Moody's
US718172CX57	A-	S & P
USP0R80BAG79	BB+	S & P
XS1550988643	BBB	S & P
XS2412048550	B+	S & P
XS2413677464	BB	S & P
XS2560693181	BBB-	S & P
XS2586007036	BB	S & P
XS2586739729	Baa3	Moody's
XS2592658947	BBB-	S & P
XS2630111719	Baa2	Moody's
XS2641055012	BBB	S & P

Общата стойност на дълговите инвестиции без кредитен рейтинг към края на 2024 г. е 406 353 хил. лв., спрямо 262 268 хил. лв. към края на 2023 г.

Излагането на Фонда на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Групи финансови активи (балансови стойности)		
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	1 923 045	1 638 097
Вземания	41 176	45 358
Парични средства и парични еквиваленти	35 841	29 849
	2 000 062	1 713 304

Ръководството на ПОАД счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са обезценявани през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка, включително и тези, които са с настъпил падеж.

В следващите таблици е представен анализ на матуритетна структура според остатъчния срок на падеж на финансовите активи на Фонда:

	До 3 м.	3 -6 м.	6м –1г.	1 -5 г.	Над 5 г.	Без матурите т	Общо
31.12.2024 г.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	35 841	-	-	-	-	-	35 841
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	-	8 704	13 445	67 108	-	89 257
Корпоративни облигации	148	392	1 993	107 029	203 834	-	313 396
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	-	-	-	60 114	50 797	-	110 911
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	22 398	10 763	45 851	77 182	984	-	157 178
Акции и права	-	-	-	-	-	221 488	221 488
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	-	-	-	-	-	221 855	221 855
Акции и права на емитенти от чужбина	-	-	-	-	-	247 779	247 779
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове на емитенти от чужбина	-	-	-	-	-	72 023	72 023
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	53 564	83 403	13 690	106 174	232 327	-	489 158
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	80 083	80 083
Вземания	16 370	18 039	6809	-	-	-	41 218
Общо активи	128 321	112 597	77 047	363 944	555 050	843 228	2 080 187

31.12.2023 г.	До 3 м.	3 -6 м.	6м –1г.	1 -5 г.	Над 5 г.	Без матуритет	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	29 849	-	-	-	-	-	29 849
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	-	1 228	8 861	61 814	-	71 903
Корпоративни облигации	-	906	3 619	101 295	120 430	-	226 250
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	-	-	-	43 137	61 557	-	104 694
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни и техните централни банки	-	-	3 551	107 261	26 874	-	137 686
Акции и права	-	-	-	-	-	193 499	193 499
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	-	-	-	-	-	195 787	195 787
Акции и права на емитенти от чужбина	-	-	-	-	-	250 457	250 457
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове на емитенти от чужбина	-	-	-	-	-	63 644	63 644
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	58 038	24 414	6 197	124 181	181 347	-	394 177
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	76 608	76 608
Вземания	23 105	18 941	3 356	-	-	-	45 402
Общо активи	110 992	44 261	17 951	384 735	452 022	779 995	1 789 956

Дружеството извършва регулярно анализ на съответствието на активите и пасивите на Фонда и достатъчната наличност на ликвидни средства за посрещане на текущите плащания. На база на актюерски изчисления ръководството на Дружеството очаква предстоящите плащания в срок от една година да са в размер на 164 млн. лв., включително средствата на осигурените лица, които ще бъдат прехвърлени в други пенсионни фондове и във Фонда за изплащане на пожизнени пенсии и във Фонда за разсрочени плащания. Концентрацията на пенсионните плащания към осигурени лица се очаква да настъпи след двадесет години на база на актюерското предположение, че 56.26% от осигурените в момента лица ще придобият право на пенсия след около двадесет години.

16.3. Анализ на ликвидния риск

ПОАД и Фондът следват задълженията за ликвидност, произтичащи от раздел IV на Наредба № 10 от 29.06.2021 г. за изискванията към границата на платежоспособност и собствените средства на пенсионноосигурителното дружество, към неговата оздравителна програма и към минималните ликвидни средства на дружеството и на

управляваните от него фондове (Наредба №10 на КФН)

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Фонда, като се предприемат и активни действия.

Върху ликвидността на Фонда се извършва ежедневно наблюдение. ПОАД следи изходящите и входящи парични потоци на ежедневна база.

ПОАД наблюдава и измерва ликвидния риск на база историческите входящи и изходящи парични потоци и изготвяната ежедневно пет-дневна прогноза за паричните потоци, свързани с дейността. На база на този анализ, ПОАД определя минимален праг на ликвидни парични средства и парични еквиваленти в портфейлите на управляваните фондове.

При констатиране на ликвидни проблеми е изградена процедура по уведомяване на заинтересованите лица от лицето отговорно за управлението на риска и лицето от специализираната служба за вътрешен контрол, определено да следи за спазване на изискванията на Наредба № 10 на КФН. Отговорните лица са Изпълнителните директори, Директор дирекция „Анализ и управление на финансови активи“ (инвестиционния консултант) и Съвета по инвестициите.

От започване на дейността на Фонда не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период фондът не е ползвал външни източници за осигуряване на ликвидни средства, като е изпълнявал своите текущи задължения в срок.

Всички текущи пасиви на Фонда са нелихвоносни и са с остатъчен матуритет до 1 месец.

Показателите, които се следят във връзка с управление на ликвидността са представени в следващата таблица:

Показатели	хил. лв.
Ликвидни средства, в т.ч.	704 447
Парични средства по сметки в банки	35 841
Дългови ценни книжа	668 606
Текущи задължения	8 800
Текущи задължения увеличени с размера на преведени средства към фондовете за изплащане на пенсии през предходния месец	11 149
Съотношение ликвидни средства/текущи пасиви	80.051

16.4. Анализ на концентрационния риск

Концентрационният риск представлява рискът от концентриране на инвестиции в даден сектор от икономиката, валута, географска локация или един емитент. ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД, придържайки се стриктно към съществуващите регулации, касаещи инвестиционната дейност на пенсионните фондове в България, се стреми да инвестира средствата на осигурените лица в УПФ „ЦКБ – Сила“ диверсифицирайки портфейла от активи по всеки един от споменатите по-горе компоненти. За целта се подбират ценни книжа както с фиксиран, така и с променлив доход. Книжата с фиксиран доход представляват облигации на държави или компании, отличаващи се със стабилност и предлагащи очаквана възвръщаемост, която има потенциал да изпревари темпа на инфлация през следващите години, като по този начин спомогне за постигане на положителна реална доходност от портфейла като цяло. Книжата с променлив доход са предимно на утвърдени или перспективни български компании, при които са налице възможности за постигане на растеж, изпреварващ този на БВП на страната.

По отношение на валутната диверсификация се акцентира върху активи деноминирани в лева и евро, тъй като задълженията на Фонда са изразени в тези валути. Освен в тях,

към 31.12.2024 г. присъстват и активи, деноминирани в щатски долари и швейцарски франкове.

По отношение на географската диверсификация – приоритетно се инвестира на пазарите в България, както и на тези в страни от Централна и Източна Европа предвид очакванията за изпреварващ растеж през следващите години спрямо развитите пазари от Западна Европа и САЩ.

По отношение на концентрацията на активи, издадени от един емитент – ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД стриктно спазва заложените нормативни ограничения в законодателството, регламентиращо дейността на ФДПО и не допуска надвишаване на разрешените лимити.

16.5. Анализ на рисковете, свързани с военни действия на територии, в близост до България

Основен риск, пред който е изправено Дружеството е пазарния риск.

Започнатите бойни действия от Руската Федерация на територията на Украйна в началото на 2022 г. продължават и до сега.

САЩ и Европейският съюз прилагат и през 2024 г. санкции и ограничения спрямо Руската Федерация.

Фондът няма експозиции в руски и украински корпоративни финансови инструменти или финансови инструменти, издадени от Руската Федерация и Република Украйна. Фондът няма експозиции във валута - руски рубли и украински гривни.

Конфликтът между Руската Федерация и Украйна не засяга пряко инвестициите в портфейла на Фонда и няма преки последствия върху нетните му активи.

Въздействието на събитията, свързани с военния конфликт върху общата икономическа ситуация може да наложи преразглеждане на някои допускания и преценки. На този етап ръководството не е в състояние надеждно да оцени потенциалното въздействие, тъй като събитията се развиват ежедневно.

През Януари 2020 г. Доналд Тръмп сключи първоначално търговско споразумение с Китай, в рамките на което Пекин обеща да се бори с кражбата на американски търговски тайни и технологии, да закупи американски продукти на стойност 200 млрд. долара до следващата година и да намали някои търговски бариери пред американския износ. Отношенията обаче бяха провалени само няколко седмици по-късно, когато пандемията от Covid-19 обхвана света, за което Тръмп обвини Китай. Сега, в началото на своя втори мандат, американският президент Доналд Тръмп засили натиска върху Китай с допълнителни 10% мита върху целия внос от страната, като наказание за това, което според него са нелоялни китайски търговски практики, и за неуспеха да се спре потокът от фентанил в САЩ. От своя страна Пекин отговори, като се насочи към шепа американски компании, наложи данъци върху някои американски стоки и наложи контрол върху износа на някои критични метали.

Фондовете, управлявани от ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ притежават експозиции издадени от САЩ, както и такива в щатски долари.

ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ ще продължи да следи развитието на конфликта между Руската Федерация и Украйна, както и търговската война между САЩ и Китай и ще предприеме всички възможни мерки, за да ограничи размера на непрекия ефект върху нетните активи на управляваните фондове.

Поради високата волатилност на финансовите пазари ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ подхожда консервативно при инвестиции във финансови инструменти. Портфейлите на Фондовете са добре диверсифицирани и при допускане за покачване на основните лихвени нива с 1 процентен пункт и понижаване на цените на инвестициите в дялови

ценни книжа с 5 процентни пункта, в условията на действащите в момента военни действия на територията на Украйна и търговски конфликт между САЩ и Китай, не се забелязва съществено отклонение на данните за 2024г. спрямо тези от 2023г.

	2024г.	2023г.
Стойност на дял	2.33171	2.20998
Стойност на един дял при допускане за покачване на основните лихвени нива с 1 процентен пункт	2.27697	2.15553
Стойност на един дял при допускане за понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа с 5 процентни пункта	2.26752	2.13813
Стойност на един дял при допускане за покачване на основните лихвени нива с 1 процентен пункт и понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа с 5 процентни пункта	2.21627	2.09139
Изменение в стойността на един дял при допускане за покачване на основните лихвени нива с 1 процентен пункт	-2.35%	-2.46%
Изменение в стойността на един дял при допускане за понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа с 5 процентни пункта	-2.75%	-3.25%
Изменение в стойността на един дял при допускане за покачване на основните лихвени нива с 1 процентен пункт и понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа с 5 процентни пункта	-4.95%	-5.37%

16.6. Анализ на регулаторен и политически риск

Регулаторният и политическият риск са рискове, които са взаимно свързани и се отнасят до неблагоприятна промяна в нормативните разпоредби и вземане на политически решения, които да се отразят негативно на дейността, стойността на активите на управляваните фондове и съответно средствата на осигурените лица.

16.7. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Фонда могат да бъдат представени в следните категории:

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	1 923 045	1 638 097
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:		
Вземания	41 176	45 358
Парични средства и парични еквиваленти	35 841	29 849
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Задължения	9 198	7 581

Балансовата стойност на финансови активи по амортизирана стойност и финансови пасиви по амортизирана стойност се счита разумно приближение на справедливата им стойност.

17. Политика и процедура за управление на нетните активи

Целите на ПОАД по отношение управлението на нетните активи са:

- Постигане на оптимална доходност, съразмерна с поемането на умерен риск за осигурените лица;
- Спазване на нормативните изисквания;
- Поддържане на висока ликвидност;
- Адекватно съотношение между вложените парични средства в ценни книжа и паричните инструменти.

Управлението на активите на Фонда, използването им за генериране на доход се извършва от Дирекция „Анализ и управление на финансови активи“- „Мениджър Управление на Портфейли“ и Инвестиционния консултант на ПОАД в съответствие с нормативната уредба, Правилата на Фонда, под наблюдението на специализирана служба „Вътрешен контрол“, Звеното за анализ и управление на риска и активното взаимодействие с Дирекция „Финансово счетоводна“ съгласно правилата за вътрешната структура и вътрешния контрол на ПОАД.

Съгласно Кодекса за социално осигуряване и Наредба №12 са налице изисквания по отношение на резерва за минимална доходност на Фонда, който не може да бъде по-голям от 1% от нетните активи на Фонда.

За УПФ „ЦКБ - Сила“ данните са както следва:

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Нетни активи в наличност за доходи в т.ч. на	2 070 979	1 782 361
На осигурени лица	2 052 229	1 764 997
Резерв за минимална доходност	18 750	17 364
Съотношение на резерва за минимална доходност спрямо нетните активи	0.91%	0.97%
Максимална граница на резерва за минимална доходност от нетните активи	1%	1%
Фондът е в:	съответствие	съответствие

18. Определяне на справедлива стойност

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви търгувани на активни пазари (каквито са публично търгуемите ценни книжа) е базирана на пазарни котировки към последна дата на търгуване за годината. Финансов актив се счита за търгуван на активен пазар, ако пазарните котировки са налични от борси, дилъри, брокери и т.н., тези цени се представят като реални и редовно осъществявани пазарни сделки.

При оценката на справедливата стойност на финансовите активи към 31 декември 2024, Фондът е приел следните критерии за определяне на активен пазар: среден брой сключени сделки най-малко 21 бр. за предходния тримесечен период и над 0.60% от средния Free Float изтъргуван обем за същия период, като двете условия се прилагат кумулативно.

Справедливата стойност на финансови активи, които не се търгуват на активен пазар се определя чрез използване на техники за оценка. Фондът използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината.

Фондът е приел измененията в МСФО 13 и МСФО 7, в сила от 1 януари 2009 г., което изисква Фондът да класифицира оценяването по справедлива стойност чрез използване на йерархия на оценките по справедлива стойност, която отразява

значимостта на входните данни, използвани при определяне на оценките. Йерархията на справедливите стойности има следните нива:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите;

Нивото в йерархията на справедливите стойности, в рамките на която се категоризира оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват, се определя въз основа на най-ниския елемент от нивото, който е от значение за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват. За тази цел значението на даден елемент се оценява като се съпоставя с оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват. Ако при оценяването на справедливата стойност бъдат използвани наблюдаеми елементи, които се нуждаят от значително коригиране, основано на ненаблюдаеми елементи, такова признаване е от ниво 3. За оценяването на значението на даден елемент за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват е необходимо да бъдат взети предвид специфичните за даден актив или пасив фактори.

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Фонда по видове към 31 декември 2024:

	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 2 '000 лв.	Ниво 3 '000 лв.	Общо '000 лв.
Групи финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата				
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	89 257	-	-	89 257
Корпоративни облигации	296 091	-	17 305	313 396
Корпоративни облигации в чужбина	89 207	-	21 704	110 911
Акции и права	144 387	-	77 101	221 488
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	205 514	-	16 341	221 855
Акции и права в чужбина	244 533	-	3 246	247 779
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина	72 023	-	-	72 023
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	489 158	-	-	489 158
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	157 178	-	-	157 178
Общо финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	1 787 348	-	135 697	1 923 045

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Фонда по видове към 31 декември 2023:

	Ниво 1 ‘000 лв.	Ниво 2 ‘000 лв.	Ниво 3 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Групи финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата				
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	71 903	-	-	71 903
Корпоративни облигации	206 173	-	20 077	226 250
Корпоративни облигации в чужбина	88 311	-	16 383	104 694
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	137 686	-	-	137 686
Акции и права	133 378	-	60 121	193 499
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	180 984	-	14 803	195 787
Акции и права в чужбина	247 273	-	3 184	250 457
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина	63 644	-	-	63 644
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки	394 177	-	-	394 177
Общо финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	1 523 529	-	114 568	1 638 097

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2024 ‘000 лв.	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	3 302	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до пониска справедлива стойност; Увеличаване на очаквания ръст ще доведе до по-висока стойност.
Акции	93 386	Метод на нетната балансова стойност на активите	НСА не е пазарна оценка на активите. Данните се изчисляват от последните публикувани финансови отчети на Дружествата без допълнителни корекции в стойността на позициите от отчета	Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Корпоративни облигации	39 009	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до пониска справедлива стойност;

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2023 '000 лв.	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	1 748	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до по-ниска справедлива стойност; Увеличаване на очаквания ръст ще доведе до по-висока стойност.
Акции	76 360	Метод на нетната балансова стойност на активите	НСА не е пазарна оценка на активите. Данните се изчисляват от последните публикувани финансови отчети на Дружествата без допълнителни корекции в стойността на позициите от отчета	Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Корпоративни облигации	36 460	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до по-ниска справедлива стойност;

Справедливи стойности от Ниво 3

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3.

	Акции '000 лв.	Корпоративни облигации '000 лв.
Салдо на 1 януари 2024	78 108	36 460
Печалби, включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	4 687	291
Покупки	2 463	5 085
Продадени и падежирани	(9)	(87)
Изходящи трансфери от Ниво 3	(8 860)	(19 603)
Входящи трансфери към Ниво 3	20 299	16 863
Салдо на 31 декември 2024	96 688	39 009

19. Събития след края на отчетния период

След края на отчетния период не са настъпили събития, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Фонда.

20. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2024 г. (включително сравнителната информация) е одобрен от Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-Сила“ на 17 март 2025 г.